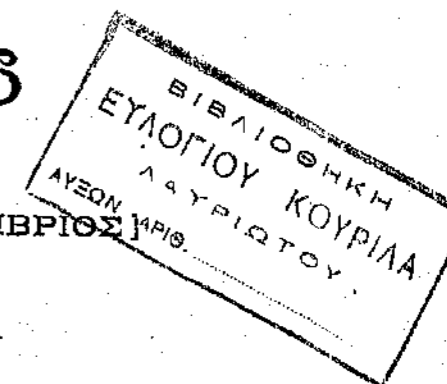

ΕΣΤΙΑ

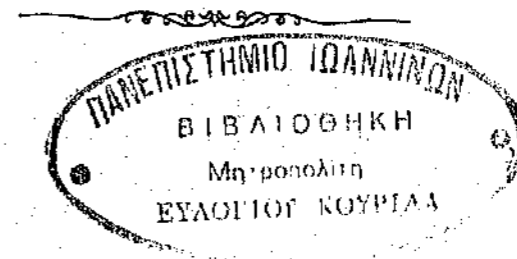
ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ

1885

[ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡ. 6 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡ. 8

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον τῆς Ἐστίας: Ἐπὶ τῆς οἴκου Σκαδίου, ἀριθ. 32.

1885

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος εικοστός.

Ἰουδαϊκὴ ἑταιρεία Ἑλλάδος, ἔτη 12, 14 καὶ 15 Ἰουδαϊκῆς ἑταιρείας 20 — Ἡ συνδρομὴ ἔρχεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἰσότης. ἔτους καὶ εἰς ἑτάσεις.— Γραφεῖον αὐτῆς ἔστι ἐν τῇ κτιρίῳ Πανεπιστημίου 20.

18 Σεπτεμβρίου 1885

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΒΙΛΛΕΜΕΡ

(Μυθιστορία Γεωργίας Κάνθ.—Μετάφρασις Α. Β.)

Συνέχεια ἔδε προηγούμενον φύλλον.

ΚΓ'.

Μετά τινος ἡμέρας ἡ Κρολίννα ἔγραψε πάλιν εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς:

Πολινιάκ, 15 Μαΐου.

Ἐύρισκομαι πρό πέντε ἡμερῶν εἰς ἓν τῶν μεγαλοπρεπεστέρων ἑρειπίων τοῦ μεσαιῶνος, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν κολοσσιαίων ἐκείνων ὄγκων λάβας μελανῆς, περὶ τῶν ὁποίων σοῦ ἔγραφον. Θὰ ὑποθέσῃς, ὅτι ἡ θέσις μου ἤλλαξε καὶ τὸ ὄνειρόν μου ἐπραγματοποιήθη. Ὅχι· εἶμαι πλησίον τοῦ μικροῦ Διδιέ, ἀλλ' ἀνέλκω μόνη μου τὴν ἐπαγρύπνησίν σου, καὶ ἡ μέριμνά μου εἶνε ἐντελῶς ἀφιλοκερδής, διότι ὁ πατήρ σου ἢ ὁ προστατῆς σου δὲν ἐφάνη πλέον. Ἴδου τί συνέβη.

Ἐἶχα πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπανίδω τὸ παιδίον, καὶ νὰ μάθω τὰ κατ' αὐτό, ἤθελα δὲ νὰ ἰδῶ καὶ τὸν πύργον τοῦ Πολινιάκ, ὅστις φαίνεται μακρόθεν ὡς πόλις γιγάντων ἐπὶ καταχθονίου βράχου. Εἶνε τὸ ἰσχυρότερον μεσαιωνικὸν φρούριον τῆς χώρας. Ἦτο δὲ φωλιὰ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης γενεᾶς ἀρπακτικῶν ὀρνέων, τῶν ὁποίων τὰς λεηλασίας ἔτρεμον τὸ Βελαί, τὸ Φορέζ καὶ ἡ Ὠβέρνη. Οἱ παλαιοὶ αὐθένται τοῦ Πολινιάκ κατέλιπον ἐδῶ παντοῦ ἀναμνήσεις ἐφαμίλλους τῶν παραδόσεων τοῦ Δράκοντος καὶ τοῦ Κυανοπύγωνος. Οἱ τιμαριῶται αὐτοὶ τύραννοι ἐλήστευσον τοὺς διαβάτας, ἐσύλουν τὰς ἐκκλησίας, ἐφόνευσον τοὺς μοναχοὺς, ἀπῆγον γυναῖκας καὶ ἐπυρπόλουν χωρία, ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν, ἐπὶ αἰῶνας ὄλους. Ὁ μαρκήσιος Βιλλεμέρ ἔγραψε περὶ τούτου ἐν τῶν ὠραιότερων κεφαλαίων τοῦ βιβλίου του, συμπεραίνων ὅτι οἱ ἀπόγονοι τῆς οικογενείας αὐτοῦ, ἀθῶοι βεβαίως τῶν προγονικῶν ἐγκλημάτων, ἐφαίνοντο κατὰ κελὴν μοῖραν ἀποτίσαντες τοὺς βαρβαρικοὺς ἐκείνους θριάμβους.

ΤΟΜΟΣ Κ'.—1885

» Ἡ ἀκρόπολις αὐτῶν ἦτο ἀπόρητος· διότι ὁ βράχος εἶνε καθέτως ἀπότομος. Τὸ χωρίον κείται κάτωθεν αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ φέροντος τὸν ἐν λάβας ὄγκον. Ἀπέχει δὲ ἀρκετὰ ἀπὸ τοῦ Λαντριάκ. Λι ἀδιάβατοι χαράδραι καθιστῶσιν ἐδῶ τὰς ἀποστάσεις μεγάλας. Ὅπως δὴποτε, ἀνεχωρήσαμεν πρῶτ' καὶ ἐφθάσαμεν περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς τρίτης, τὸ δὲ ἵππάρδιόν μας μᾶς ἔφερε μέχρι τοῦ πυλώνος. Ὁ Περὰκ μ' ἀφῆκεν ἐκεῖ, διὰ νὰ φροντίσῃ περὶ τοῦ ζώου, καὶ διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ ἄλλα ζῶα, διότι εἰς ὅλα τὰ περὶχωρα ἔχει φήμην καλοῦ κτηνιάτρου, καὶ ὅπου φανῇ ἡ πελατεία τρέχει.

» Μικρὸν δεκαετὲς κοράσιον μοῦ ἤνοιξε τὴν θύραν. Ἀλλ' ὅτε ἐζήτησα νὰ ἰδῶ τὴν Ροκεβέρτη, τὸ παιδίον μοῦ ἀπήντησε κλαίον ὅτι ἡ μήτηρ του ἀπέθνησκε. Ἐτρέξα εὐθύς εἰς τὸ σωζόμενον ἐτι καὶ καλῶς ἐπισκευασμένον μέρος τοῦ φρουρίου, τὸ ὅποιον κατοικεῖ, καὶ τὴν εὖρον προσβεβλημένην ὑπὸ ἐγκεφαλικοῦ πυρετοῦ. Ὁ μικρὸς Διδιέ ἔπαιζεν εἰς τὸ δωμάτιον μ' ἐν ἄλλο παιδίον τῆς πτωχῆς αὐτῆς γυναίκος, τὸ ὅποιον ἦτο εὐθυμιάτου οὐδ' ἔνοιε τί συνέβαινε, καίτοι ἦτο μεγαλύτερον, ἐνῶ ὁ Διδιέ, μειδιῶν συνάμα καὶ κλαίων, ἐθεώρει πρὸς τὸ μέρος τῆς κλίνης μετὰ τινος ἐκπλήξεως καὶ ἀνησυχίας, ὅσῃν δύναται νὰ δεῖξῃ τριετὲς παιδίον. Ὅτε μὲ εἶδε, ἤλθε πρὸς ἐμέ, καὶ ἀντὶ νὰ μοῦ ἀρνηθῇ κομφευσόμενον τοὺς ἀσπασμούς του, ὡς ὅτε πρῶτον μὲ εἶδε, ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ φορέματός μου, καὶ μ' ἔσυρε μὲ τὰς δύο χεῖρας, λέγων μαμά! μὲ τὸσον γλυκεῖαν καὶ κλαυθμηρὰν φωνὴν ὅστε μ' ἔσχισε τὴν καρδίαν. Μὲ εἰδοποιεῖ βεβαίως περὶ τῆς ἀκατανόητου εἰς αὐτὸν καταστάσεως τῆς θετῆς του μητρός. Ἐπλησίασα εἰς τὴν κλίνην. Ἡ Ροκεβέρτη οὔτε ἀμίλει οὔτε ἐγνώριζεν. Ὁ σύζυγός της ἤλθε μετὰ τινος στιγμᾶς καὶ ἤρχισε ν' ἀνησυχῇ, διότι ἀπὸ τινων μόλις ὠρῶν ἦτο τοιαύτη ἡ κατάστασις τῆς. Τῷ εἶπον ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ μηνύσῃ ἰατρὸν καὶ γυναῖκα τινὰ διὰ νὰ προσέχη τὴν σύζυγόν του· τὸ ἔπραξε δ' εὐθύς. Φοβομένη μὴπως ἡ ἀσθένεια ἦτο τυφοειδὴς πυρετός, ἐζήγαγον τὸ παιδίον τοῦ δωματίου, ἀφοῦ εἶπον εἰς τὸν σύζυγον ὅτι ἦτο κίνδυνος νὰ τὸ ἀφῆσωμεν ἐκεῖ.

»Ότε μετὰ δύο ὥρας ἦλθεν ὁ ἰατρός, ἐνέκρινεν ὅ,τι ἐπραξα, λέγων ὅτι ἡ ἀσθενεία δὲν εἶχεν ἐπι διακριθῆ, ἀλλ' ὅτι ἐπρεπε νὰ τοποθετήσωμεν τὸ παιδίον εἰς ἄλλο οἶκημα. Τούτο ἀνέλαβον ἐγὼ τῇ βοήθειᾳ τοῦ Περὰκ, διότι ὁ σύζυγος ἦτο ἐντελῶς τεταραγμένος, κ' ἐσυλλογιζέτο μόνον νὰ στέλλῃ ν' ἀνάπτῃ κηρία εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου καὶ νὰ ψαλμωδῇ λατινικὰς προσευχὰς, τὰς ὁποίας δὲν ἐνόει ἀλλ' ἐνόμιζε πολὺ πλέον τελεσφόρους τῶν ἰατρικῶν παραγγελιῶν.

»Ότε ἡσύχασεν ὀλίγον, ἦτο τετάρτη ὥρα κ' ἐπρεπε ν' ἀναχωρήσωμεν, ὁ Περὰκ κ' ἐγὼ, διὰ νὰ μὴ εὐρεθῶμεν τὴν νύκτα ἐντὸς τῆς χαράδρας τῆς Γάννης. Δὲν ἔχομεν τόρα πελήνην, καὶ ἡ κηταιγίς ἐπέκειτο σφοδρότερα. Τότε ὁ πτωχὸς Ῥοκεβέρτης ἤρχισε νὰ ὀρῆνῃ, λέγων ὅτι ἦτο κατεστραμμένος ἀνθρώπος, ἀν δὲν εὕρισκετο κανεὶς νὰ φροντίσῃ τὰ παιδία, καὶ ἰδίως τὸ παιδίον, ὑποδεικνύων οὕτω τὸν Διδιέ, τὴν χρυσότονον ὄρνιθα τῆς οἰκογενείας. Αὐτὸ ἐχρηιάζετο, ἔλεγεν, ἰδιαιτέρως περιποίησιν δὲν ἦτο δυνατὸν ὡς τὰ παιδία τοῦ τόπου, ἦτο δὲ καὶ περιεργον, ἤθελε νὰ πηγαινῆ παντοῦ, καὶ τὰ εἰρήσια τοῦ φρουρίου ἦσαν λαβύρινθος κρημνῶν, ὅπου ἐπρεπε κανεὶς νὰ προσεῖχῃ ἀδιακόπως τὸν ῥιψοκίνδυνον αὐτὸν κύριον. Δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἐμπιστευθῆ εἰς κανένα. Τὰ χρήματα τὰ ὁποία ὁ μικρὸς αὐτὸς ἔφερεν εἰς τὴν οἰκογένειαν, εἶχον κινήσει τὸν φόβον τῶν χωρικῶν, . . . τοῦ ἑκαμῶν ἐχθροῦς, . . . καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη ἔλεγε. Ἐτέλος πάντων ὁ Περὰκ μού εἶπε σιγά :

— Ἰδοὺ ποῦ ἐσυμφώνησεν ἡ καλή σας καρδιά καὶ ἡ καλή μου ἰδέα. Μείναντ' ἐδῶ ἀπόψε. Κατάλυμα, βλέπω, θὰ ἔχετε καλόν. Δύριον θὰ ἔλθω νὰ ἰδῶ πῶς εἶνε τὰ πράγματα, καὶ νὰ σὰς πάρω, ἀν δὲν χρειάζεσθε πλέον.

»Ὁμολογῶ ὅτι ἐπιθύμουν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν. Μ' ἐφαίνετο ὅτι καὶ καθῆκον καὶ ἀνάγκη εἶχον νὰ μεριμνήσω περὶ τοῦ παιδίου. Ὁ Περὰκ ἐπανήλθε τὴν ἐπαύριον ἐπειδὴ δὲ εἶδα, ὅτι ἡ Ῥοκεβέρτη, καίτοι ἐκτὸς κινδύνου, θὰ ἔμενον ἐπι πολλὰς ἡμέρας κλητήρης, συγκατένευσεν νὰ μείνω καὶ εἶπα εἰς τὸν Περὰκ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἑβδομάδος.

»Εὕρισκομαι πολὺ καλὰ ἐδῶ, ἐντὸς εὐρείας αἰθούσης, ἣτις ἦτο, νομίζω, τὸ πάλαι προθάλαμος τῶν φρουρῶν, κ' ἐχωρίσθη κατόπιν εἰς πολλὰ δωμάτια χάριν τῶν αὐλιτῶν. Αἱ κλιναὶ, ἀγροτικώταται, εἶνε καθαραὶ, συγυρίζω δὲ μόνη μου. Ἐχω διαρκῶς πλησίον μου καὶ τὰ τρία παιδία. Ἡ μικρὰ μὲς μαγεύρει ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου. Ἐπιτηρῶ τὴν περιποίησιν, τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκη ἡ μήτηρ, πλύνω δὲ καὶ ἐνδύω τὸν Διδιέ μόνη μου φορεῖ, ὡς καὶ τ' ἄλλα παιδία μικρὰν κυανὴν βλοῦσαν, ἀλλ' ἡ ἐνδυμασία του εἶνε κομψότερα καὶ πλέον περιποιημένη, ἀφ' ὅτου ἰδίως τὴν φροντίζω ἐγὼ. Πολὺ

μ' ἐλκύει τὸ παιδίον αὐτὸ, καὶ τρομάζω συλλογιζομένη τὴν ὥραν καθ' ἣν θὰ τὸ ἀποχωρισθῶ. Ἡξεύρεις πόσον ἀγαπῶ τὰ μικρὰ παιδία, δηλαδὴ μερικὰ μικρὰ παιδία. Ἡ πρόσφατος ἀγάπη μου εἶνε πρώτης δυνάμεως, καὶ ἀν τὸ ἤξευρες ὁ Κάρλος, θὰ ἐξήλευεν ὡς τίγρις. Τὶ νὰ σοῦ εἰπῶ; ὁ Διδιέ αὐτὸς θὰ εἶνε βεβαίως υἱὸς διακεκριμένου ἀνδρὸς ἢ γυναικός. Εἶνε ἀπὸ ὑψηλὸν καὶ λεπτόν γένος. Τὸ πρόσωπόν του ἔχει λευκὴν καὶ πῶς ἀλαμπῆ τὴν χροιάν, μ' ἐλαφρὰς πορφυρὰς ἀποχρώσεις ὡς τὰ ἄγρια βόδια. Ἐχει ὀφθαλμοὺς καστανούς θαυμασίους τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐκφρασιν, καὶ δάσος κόμης μελανῆς, οὐλῆς καὶ λεπτῆς ὡς μέταξα τὰ χεράκια του εἶνε ἀριστούργημα, καὶ δὲν τὰ λερώνει ποτέ. Δὲν σκάπτει τὸ χῶμα, οὐτ' ἐγγίξει τίποτε ἢ ζωὴ του εἶνε νὰ βλέπῃ. Εἶμαι βεβαία, ὅτι ἔχει ἰδίας ἀνωτέρας τῆς ἡλικίας του, τὰς ὁποίας δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐκφράσῃ, ἢ μᾶλλον σειρὰν ὀλην χριστάτων καὶ θείων ὀνειρῶν, τὰ ὁποία δὲν μεταφράζονται δι' ἀνθρωπίνης γλώσσης, διότι ὁμιλεῖ ἤδη, ἀκριετὰ καλὰ διὰ τὴν ἡλικίαν του, τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν χωρικὴν γλῶσσαν. Ἀπέκτησε τὴν προφορὰν τοῦ τόπου, ἀλλὰ τὴν καθιστᾷ γλυκυτάτην, προσφέρων ὀλίγον μὲ τὸν λάρυγγα τὸ ῥῶ. Ἐχει πάντοτε ἰσχυρότατα ἐπιχειρήματα διὰ νὰ κάμῃ, ὅτι θέλει. Θέλει δὲ νὰ ἦνε ἔξω, νὰ ἀναρριχᾶται εἰς τὰ εἰρήσια, ἢ νὰ καταβαίνει εἰς τὰς χαράδρας. Ἐκεῖ, καθύσταται καὶ βλέπει τὰ μικρὰ ἄνθη καὶ ἰδίως τὰ ἐντομα, χωρὶς νὰ τὰ ἐγγίξῃ, καὶ παρακολουθεῖ ὅλα τὰ κινήματα, οἰονεὶ ἐνδοαφερόμενος εἰς τὰ θαυμασία τοῦ βίου, ἐνῶ τὰ ἄλλα παιδία συντρέβουσι μόνον καὶ καταστρέφουσι.

»Ἐδοκίμασα νὰ τοῦ ἀρχίσω ὀλίγην ἀνάγνωσιν, πεπεισμένη (ἐναντίον ἴσως τῆς γνώμης τοῦ πατρὸς), ὅτι ὅσον ἐνωρίτερα ἀρχίζει τις μὲ τὰ παιδία, τόσον εὐκολώτερα εἶνε ἡ προσοχὴ των, ἣτις καθιστάται δύσκολος, ὅταν ἀναπτυχθῶν περισσότερον ἢ δύναμις καὶ ἡ ἐνεργητικότης. Ἐβουλοδοκίμησα τὴν νοσηροσύνην καὶ τὴν περιεργειάν του. Εἶνε ἐκτακτος, καὶ μὲ τὴν θαυμασίαν μου μέθοδον, ἣτις τόσον πολὺ ἐπέτυχεν εἰς τὰ τέκνα σου, εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ τοῦ ἐμάθαναν ἀνάγνωσιν εἰς ἓνα μῆνα.

»Ἐπειτα τὸ παιδίον αὐτὸ εἶνε ὄλον ψυχῆ, καὶ ἡ θέλησίς του πνίγεται ὑπὸ τῆς ἀγάπης του. Ἡ ἰδική μας ἀγάπη προχωρεῖ γιγαντιαίως καὶ δὲν ἤξεύρω μὰ τὴν ἀλήθειαν πῶς θὰ κάμωμεν νὰ χωρισθῶμεν.

»Πλὴν αὐτοῦ, μολοντί μου λείπουν τρομερὰ ἢ Ἰουστίνα μου καὶ ὁ Περὰκ μου, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ἐν μέσῳ τῶν μεγαλοπρεπῶν αὐτῶν εἰρηπιῶν, ὅθεν θεωρεῖ τις μίαν τῶν ὠραιότερων τοποθεσιῶν τοῦ κόσμου καὶ βυθίζει τὸ βλέμμα εἰς καταπληκτικὰς ἀβύσσους. Ὁ ἀήρ εἶνε τόσον καθαρός, ὥστε αἱ λευκαὶ πέτραι τῶν εἰρηπιῶν

λάμπουσιν ἐν μέσῳ τῶν ἐκ λάβας λιθαρῶν ὡς ἂν εἶχον πρὸ μικροῦ ἐξέλθει τοῦ λατομείου. Καὶ τὸ ἐσωτερικόν δὲ τοῦ ἀπεράντου τούτου πύργου περιέχει περιεργότατα πράγματα.

»Μάθε δὲ οἱ Πολιτικὸν ἰσχυρίζονται ὅτι καταγονταὶ ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα ἢ τοὺς ἱερεῖς τοῦ κατ' εὐθείαν γραμμῆν, καὶ ὅτι κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπῆρχεν ἐδῶ ναὸς τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ναὸς οὕτινας ὑποτίθεται ὅτι σώζονται ἐπι εἰρήσια. Ἐγὼ νομίζω ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται περὶ τούτου ἀμφιβολία, καὶ ὅτι ἀρκεῖ νὰ τὸ ἰδῇ τις. Τὸ ζήτημα εἶνε, ἂν αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ αἱ γλυφαὶ μετεφέρθησαν ἐδῶ πρὸς στολισμὸν τοῦ πύργου, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Ἀναγεννήσεως, ἢ ἂν ὀπύργος ἐκτίσθη ἐπι τῶν εἰρηπιῶν ἐκείνων. Ὁ Ῥοκεβέρτης λέγει, ὅτι αἱ σοφοὶ φιλονεικοῦσι περὶ τούτου πρὸ πενήκοντα ἢ ἑτῶν, ἐγὼ δὲ νομίζω ὅτι ἔχουν δικαίον οἱ ἰσχυρίζομενοι ὅτι τὸ στόμιον τοῦ φρέατος ἦτο καὶ στόμιον τῶν χρησμάτων τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὀπή τοῦ βαθυτάτου αὐτοῦ φρέατος, μετ' οὐ συγκοινωνεῖ παραδόξως ἄλλο μικρότερον, ἐφάσαστο διὰ κολοσσιαίας κεφαλῆς, τῆς ὁποίας τὸ διάτρητον στόμα ἦτο, λέγουσιν, ἀγωγὸς τῆς ὑπογείου φωνῆς τῆς Πυθίας. Διατί ὄχι; Ὅσοι λέγουσιν ὅτι ἡ κεφαλὴ αὐτὴ ἦτο ἀπλοῦν πρόσχημα βρύσεως οὐδεμίαν ἐπίσης ἔχουσι περὶ αὐτοῦ βεβαιότητα. Ἡ κεφαλὴ ἐφυλάχθη ἀπὸ τῆς καταστροφῆς εἰς τὸ ἰσάγειον πάτωμα ἐνὸς πυργίσκου μετὰ σωρείας λιθίνων φαιρῶν, αἵτινες εὕριθσαν ἐντὸς τοῦ φρέατος. Ἐχνογράφησα πρὸς διασκέδασίν μου τὴν εἰκόνα τῆς, τὴν ἔποιον σοῦ στέλλω ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς μου, μαζὺ μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ μικροῦ μου Διδιέ, ἐξηπλωμένου καὶ κοιμωμένου ἐπι τοῦ κροτάφου τοῦ Θεοῦ. Δὲν τοῦ ἠμοιάζει, ἀλλὰ τὸ ἰχνογράφημα σοῦ δίδει κἂν ἰδέαν τῆς παραδόξου καὶ ὠραίας εἰκόνας, τὴν ὁποίαν εἶχα ἐνώπιόν μου ἐπι ἐν τέταρτον τῆς ὥρας.

»Κατὰ τ' ἄλλα, . . . δὲν ἀναγινώσκω ἐδῶ τίποτε μου λείπουν οἱ ὀκτὼ δέκα τόμοι τοῦ Περὰκ, καὶ ἡ ὀγκώδης προτεσταντικὴ ἱερὰ γραφὴ του. Δὲν ζητῶ πλέον νὰ διδαχθῶ, οὐδὲ κἂν τὸ συλλογιζομαι. Διορθῶν τὰ φορέματα τοῦ Διδιέ μου, καὶ τὸν ἀκολουθῶ κατὰ βῆμα. Ὁνειροπολῶ, εἶμαι μελαγχολικὴ, χωρὶς νὰ ἐπανίσταμαι μὴδὲ νὰ ἐπιπλήττωμαι διὰ τὴν θέσιν μου, τὴν ὁποίαν δὲν ἔμπορῶ νὰ μεταβάλλω, — καὶ εἶμαι καλὰ, — τὸ οὐσιωδέστερον.

»Ἐν τῇ στιγμῇ αὐτῇ ἔρχεται ὁ Περὰκ καὶ μού φέρει τὴν ἐπιστολήν σου. Ἄχ, ἀδελφὴ μου, μὴν ἐνδώσης! μὲ ἀπελπίζει! Λέγεις ὅτι εἶνε ὄχι καὶ ἀσθενὴς ἤδη, καὶ ὅτι τόσον σὲ συνεκίνησεν, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ προδοθῆς. Καμὴλλη, ἂν δὲν ἔχρησ τὴν δύναμιν νὰ βλέπης πᾶσχοντα ἄνδρα καρτερικόν, καὶ δὲν ἐνοήσῃς ὅτι μόνον τὸ ἰδικόν μου θάρρος δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἰδικόν του, θ' ἀναχωρήσω, θὰ ὑπάγω μακρότερα, καὶ δὲν θὰ μάρθῃ πλέον ποῦ εἰρή-

σκομαι. Σὲ βεβαίω, ὅτι καθ' ἣν ἡμέραν θὰ ἰδῶ ἐδῶ, ἐπι τῆς ἀμμου τῆς νήσου μου, τὰ ἴχνη ξένου ποδός, θὰ γείνω ἄφαντος, καί. . . »

Ἡ Καρολίνα δὲν ἐπρόφρασε νὰ τελευτήσῃ γράφουσα τὴν φράσιν τῆς Ὁ Περὰκ, ὅστις εἶχεν ἐγγειρεύσει εἰς αὐτὴν πρὸ μικροῦ τὴν ἐπιστολήν τῆς Κ. Ἐβδέρ, ἐπανήλθε λέγων :

— Ὁ κύριος ἔρχεται!

— Τίς; πῶς; ἀνερώνησεν ἡ Καρολίνα, καὶ ἠγέρθη τεταραγμένη. Ποῖος κύριος;

— Ὁ πατήρ τοῦ παιδίου, . . ὁ Κ. Βερνιέ, καθὼς λέγεται.

— Γνωρίζεις λοιπὸν τὸ ὄνομα του; Κανεὶς ἐδῶ δὲν τὸ ἤξευρε, ἢ κἂν δὲν ἤθελε νὰ τὸ εἰπῇ.

— Δὲν εἶμαι περιεργός. Ἄλλ' ἔρριψε τὸν σάκκον εἰς ἓνα σακμὶ ἐμπρὸς εἰς τὴν θύραν τοῦ Ῥοκεβέρτη, κ' ἐγὼ ἐξέβια ἐπῆναι τὰ μάτια μου κ' ἐδιέβασα.

— Βερνιέ! δὲν γνωρίζω τὸ ὄνομα, καὶ ἠδυνάμην ἴσως νὰ φανῶ χωρὶς κινδύνου.

— Βεβαίως πρέπει νὰ τὸν ἰδῆτε, . . νὰ τοῦ ἐμιλήσετε διὰ τὸν μικρὸν. Τώρα εἶνε ἡ στιγμή.

Ὁ Ῥοκεβέρτης εἰσῆλθε κ' ἐματαίωσε τὰ σχέδια τοῦ Περὰκ.

Ὁ Κ. Βερνιέ ἐζήτησε τὸν υἱὸν του. Ἄλλὰ κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ, εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς δωμάτιον ἰδιαιτέρως δι' αὐτὸν ὀρισμένον καὶ οὐδένα ξένον τῆς οἰκογενείας ἤθελε νὰ δεχθῆ τὴν στιγμήν ἐκείνην.

— Δὲν πειράζει, προσέθηκεν ὁ Ῥοκεβέρτης, ὅτι τοῦ εἰπῶ ἐγὼ πῶς ἐκνυτάξατε τὴν γυναῖκα μου καὶ τὸ μικρὸν, καὶ ὅτι μὲ δάση βεβαία κἂτι νὰ σὰς δώσω. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἦνε θὰ τὸ κάμω ἐγὼ ἀπὸ ἰδικά μου. Μὴ σὰς νοιάζει.

Λαβὼν δὲ τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐξῆλθε κ' ἔκλεισεν ὀπίσω του τὴν θύραν, μὴ θέλων φαίνεται νὰ παρακολουθῆσθῃ αὐτὸν περιεργον βλέμμα κατὰ τὸν διάδρομον, τὸν φέροντα πρὸς τὸν ἀγνωστον.

— Λοιπὸν, πηγαινόμεν, εἶπεν ἡ Καρολίνα, ἢς αἱ ὀφθαλμοὶ ἐπλήσθησαν δακρῶν ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι δὲν ἤθελον ἴσως πλέον ἐπανεῖναι τὸν Διδιέ.

— Ὅχι, ὑπέλαθεν ὁ Περὰκ ἄς μείνωμεν ἀκόμη ὀλίγον νὰ ἰδοῦμεν τί θὰ εἰπῇ αὐτὸς ὁ κύριος, ὅταν μάρθῃ ὅτι ἐμείνατε ἐδῶ πέντε ἡμέρας διὰ νὰ περιποιηθῆτε τὸ παιδί του.

— Δὲν ἐνοεῖς, φίλε μου, ὅτι ὁ Ῥοκεβέρτης δὲν θὰ τοῦ εἰπῇ; Δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ ἠμολογήσῃ ὅτι κατὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικός του ἐνεπιστεύθη τὸ παιδίον εἰς ξένον. Ἐπειτα ἐπιθυμῶ νὰ τὸ κρατήσῃ ἀκόμη ἓνα χρόνον, — πρᾶγμα πολὺ δυνατὸν. Θὰ μὰς ἀφήσῃ νὰ δεῖξωμεν εἰς τὸν πατέρα, ὅτι μαζὺ μας ὄχι μόνον θὰ ἔχη περισσότεραν περιποίησιν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀνατραφῇ ὡς τοῦ πρέπει; Ὅχι βεβαία. Καὶ αὐτὴ ἡ Ῥοκεβέρτη, ὅσον καὶ ἂν τὴν ἐπιρροήθη, θὰ εἰπῇ ὅτι κανεὶς δὲν μὲ γνωρίζει, ὅτι

ρὰκ ἀνέλαθε νὰ τὸν μεταφέρει κ' ἐξῆλθεν ἵνα ἐτοιμάσῃ τὸ ἀμάξιόν του. Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἀνέβη σιγὰ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Καρολίνας.

— Ὁ πτωχὸς αὐτὸς μοῦ κάμνει λύπη, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Εἶνε πολὺ ἀβυσσὸς, βέβαια. Τὸ μέτωπόν του στάζει ἰδρώτα, καὶ ὅμως χώνεται κοντὰ εἰς τὴν φωτιάν, σὺν νὰ ἔχῃ θέρμην. Δὲν ἠμπόρεσε νὰ καταπιῇ δύο βούκαις, καὶ ὅταν ἀναπνέῃ θαρρεῖ κανεὶς ὅτι σίχεται τὸ στήθος του. Τὸ σφίγγει μὲ τὸ χέρι του, μειδιᾷ μὲ γενναϊότητα, κ' ἔπειτα κρατεῖ τὸ μέτωπόν του, ὅπως ὅταν ὑποφέρει κανεὶς πολὺ.

— Θεέ μου! εἶπε περίτρομος ἡ Καρολίνα, ὅταν εἶνε ἀσθενής, τὸ πρᾶγμα εἶνε σοβαρόν! Δὲν πρέπει νὰ τὸν μεταφέρῃς ἀπόψε, τὸ ἀμάξι σου κινεῖται πολὺ, καὶ οἱ δρόμοι εἶνε... Ἐπειτα τὸ ψύχος, ἡ βροχὴ... καὶ νὰ ἔχῃ καὶ πυρετόν! Ὅχι, ὄχι, πρέπει νὰ μείνῃ ἐδῶ τὴν νύκτα... Ἀλλὰ ποῦ; Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον δὲν πηγαίνει βέβαια, εἶνε τόσοσὺν ῥυπαρόν! Ὅθ' ἐπρατίμα νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ ὑπαιθρον. Ἐν μόνον μέσον ὑπάρχει! Κράτησέ τον, καὶ δός του τὸ δωμάτιόν μου. Ἐγὼ συνάξω μίαν στιγμὴν τὰ πράγματά μου καὶ πηγαίω εἰς τῆς νύμφης σου.

— Εἰς τῆς νύμφης μου ἢ εἰς τὸ χωρίον αὐτὸ θὰ ἦσαι πολὺ πλησίον. Ἄν τυχόν βαρύνῃ τὴν νύκτα, θὰ τρέξετε νὰ τὸν περιποιηθῆτε, χωρὶς νὰ θέλετε...

— Ἀλήθεια! τί νὰ κάμνωμεν;

— Νὰ σὰς εἰπῶ ἕνα πρᾶγμα; Σεῖς ἔχετε καὶ ὑγίαν καὶ γενναϊότητα! ἔλατε νὰ σὰς μεταφέρω εἰς τὸ Λωσον, καὶ νὰ περάσετε ἐκεῖ τὴν νύκτα εἰς τῆς γυναικαδέλφης μου. Εἶνε καθαρὰ ἐκεῖ, καὶ αὐριον τὸ πρωί, ἀφοῦ φύγῃ, ἔρχομαι καὶ σὰς παίρω.

— Ναι, ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ἡ Καρολίνα συσχευάζουσα ἐν τάχει τὰ πράγματά της. Κατάφερέ τον νὰ μείνῃ, καὶ εἶπέ, τώρα ποῦ θὰ περάσῃς, τοῦ υἱοῦ σου νὰ ζεῖξῃ τὴν Μικροῦλαν.

— Ὅχι τὴν Μικροῦλαν. Ἐπεριπάτησε ὅλην τὴν ἡμέραν. Παιρνομεν τὸ μουλάρι.

Ὁ Περὰκ ἔδωκε τὰς διαταγὰς του κ' ἐπανεληθὼν πρὸς τὸν μαρκήσιον, εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ καιρὸς θὰ ἦτον βροχερὸς ὅλην τὴν νύκτα, — ἀληθὲς ἄλλως — καὶ κατάρθωσε συνεννοούμενος διὰ τῶν βλεμμάτων μετὰ τῆς γυναικὸς του νὰ πείσῃ τὸν Κ. Βιλλεμέρ νὰ μείνῃ.

— Ἐχετε δίκαιον, φίλοι μου, εἶπεν ἀλγεινῶς μειδιῶν. Εἶμαι ὀλίγον ἀσθενής, καὶ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.

— Κανεὶς δὲν τὸ ἔχει αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ἀπήντησεν ὁ Περὰκ. Ἀλλ' ἔννοια σὰς ἐδῶ δὲν θὰ καταπέσετε. Ἡ γυναῖκα μου θὰ σὰς περιποιηθῇ. Ἡ κίμαρα ἐπάνω εἶνε καθαρὰ καὶ ζεστή, καὶ ἂν αἰσθανθῆτε τίποτε, ἀρκεῖ νὰ κτυπήσετε ὀλίγον εἰς τὸ πάτωμα. Θὰ σὰς ἀκούσω μεν εὐθὺς.

Ἡ Ἰουστίνα ἀνέβη νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ δωμάτιον καὶ νὰ περιπτυχθῇ τὴν πτωχὴν Καρολίνα τῆς, ἣτις ἦτο ἀληθῶς ἐκτὸς ἐαυτῆς ἐκ τῆς παραχῆς.

— Εἶνε δυνατὸν, εἶπεν εἰς αὐτὴν ἡ Καρολίνα ταπεινῇ τῇ φωνῇ, εἶνε δυνατὸν νὰ ἤξεύρω ὅτι εἶνε ἀσθενής καὶ νὰ τὸν ἀφήσω! Ὅχι, ὄχι... ἦμουν τρελλή. Ὅθ' μείνω.

— Ἄ! αὐτὸ δὲν θὰ τὸ συγχωρήσῃ ποτὲ ὁ Περὰκ. Εἶνε κληρὸς, ἀλλά... Τί νὰ σοῦ εἰπῶ, ἔχει δίκαιον. Ἄν σὲ πᾶρῃ ἡ συγκίνησις δὲν χωρίζεσθε πλέον. Καὶ τότε... ἤξεύρω ὅτι δὲν θὰ κάμετε κακόν, .. ἀλλὰ ἡ μητέρα;... καὶ ἔπειτα τί θὰ εἰπῇ ὁ κόσμος;

Ἡ Καρολίνα δὲν ἤκουεν. Ὁ Περὰκ ἀνέβη, ἔδραξε τὴν χεῖρά της μετὰ τινος εὐθελταίας καὶ κατέβη μαζὴ της. Ἐἶχεν ὑποτάξει τὴν ταλαιπωρον καρδίαν της εἰς τὸν αὐστηρὸν διαμαρτυρούμενον τῶν Σαβενιῶν, καὶ ἀδύνατον ἦτο πλέον νὰ τὴν ἀποσύρῃ.

Ἐκεῖνος τὴν ὠδήγησεν ἐκτὸς τῆς οἰκίας πρὸς τὸ ἀμάξιον κ' ἔρριψεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ δέμα της. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ Καρολίνα, ἣτις ἀληθῶς τὰ εἶχε χάσει, τοῦ διέφυγεν, ὤρμησε διὰ τῆς ὀπισθίας ὀφρας ἐντὸς τῆς οἰκίας, καὶ εἶδε τὸν Κ. Βιλλεμέρ, ὅστις ἔστρεψε τὰ νῶτα. Δὲν προχώρησεν ὅμως περαιτέρω τὸ λογικὸν τῆς ἐπανήλθεν. Ἀλλῶς δὲ τὴν ἐνεθάρρυνε κάπως καὶ τὸ ἦθος του. Δὲν ἐφαίνεται τόσοσὺν καταβεβλημένος, ὅσον εἶχεν ἰδεῖ αὐτὸν τὴν προτεραίαν τῆς μεγάλης ἐκείνης κρίσεως. Ἐκάθητο πρὸ τοῦ πυρὸς καὶ ἀνεγίνωσκε τὴν ἱερὰν γραφὴν τοῦ Περὰκ. Ἡ ἀπὸ τοῦ προπετάσματος τῆς ἐστίας κρεμασμένη μικρὰ σιδηρὰ λυχνία ἐφώτιζε τὴν μελανὴν αὐτοῦ κόμην, οὐλότριχα ὡς ἡ τοῦ υἱοῦ του, καὶ τὸν καθαρὸν κρόταφον αὐτοῦ. Ὁ Κ. Βιλλεμέρ ἔπαυσε βεβαίως πολὺ, ἀλλ' ἤθελε νὰ ζήσῃ. Ἠλπίζεν ἔτι.

— Ἐφάσκα, εἶπεν ἡ Καρολίνα, στρεφόμενη πρὸς τὸν Περὰκ. Τὸν εἶδα χωρὶς νὰ μὲ ἰδῇ! Εἶμαι τώρα ἡσυχωτέρα. Πηγαίνωμεν! Ὅθ' μοῦ ὀρκισθῆς ὅμως εἰς τὴν τιμὴν σου, προσέθηκε πλησιάζουσα εἰς τὴν ἀναβληθραν τοῦ ἀμαξίου, ὅτι ἂν τοῦ ἔλθῃ τὴν νύκτα πνιγμός, θὰ τρέξῃς νὰ μὲ ζητήσῃς, καὶ ἂν πρόκειται νὰ σάσῃς τὸ ἄλογόν σου. Εἶνε ἀνάγκη ἀπαραίτητος! Ἐγὼ μόνον γνωρίζω νὰ περιποιηθῶ αὐτὸν τὸν ἄρρωστον... Σεῖς... ὁ ἀπέθνησκε μέσα εἰς τὰς χεῖρας σας, καὶ θὰ τὸ ἔχετε αἰωνίως εἰς τὴν συνείδησιν σας.

Ὁ Περὰκ ὑπεσχέθη καὶ ἀνεχώρησεν. Ὁ καιρὸς ἦτο φοβερός καὶ οἱ δρόμοι ἔλεινοι. Ἀλλ' ὁ Περὰκ ἐγνώριζε πᾶσαν ὀπὴν καὶ πάντα λίθον, ἦτο δὲ καὶ μικρὸν τὸ διάστημα. Ἐγκαταστήσας τὴν Καρολίαν παρὰ τῇ συγγενεῖ του ἐπίστρεψεν οἴκαδε τὴν ἐνδεκάτην.

Ὁ μαρκήσιος εἶχεν αἰσθανθῆ μικρὰν τινα ἀνακούφισιν, ἀφοῦ συνωμίλησε μετὰ τῆς Ἰουστίνης τοσοῦτον προσηνῶς, ὥστε τὴν κατέθελεν.

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, Περὰκ, εἶπεν εἰς τὸν σύ-

ζυγόν της, ἔχει καρδίαν σὺν ἐκείνου ποῦ... καὶ ἔνωσά λαμπρά, πῶς...

— Σιώπα, εἶπεν ὁ Περὰκ, ὅστις ἤξευρε πόσον λεπτόν ἦτο τὸ πάτωμα. Ἀφοῦ κοιμᾶται, καιρὸς εἶνε νὰ κοιμηθῶμεν κ' ἐμεῖς.

Ἡ νύξ παρήλθεν ἡσυχωτάτη ἐν Λαντριᾷ. Ὁ μαρκήσιος ἀνεπαύθη πραγματικῶς καὶ ἠγέρθη τὴν δευτέραν ὥραν ἀπύρετος. Ἰψιδάνετο γαλήνην εὐάρεστον, ἦν ἀπὸ μακροῦ δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς γλυκὺ τι ὄνειρον, ὅπερ εἶχε μὲν ἤδη σθεσθῆ ἀλλὰ κατέλιπεν ὅμως τὴν εὐχάριστόν του ἐντύπωσιν. Μὴ θέλων ν' ἀρπύνησιν τοὺς ξένους του, ἐμεινεν ἀκίνητος, θεωρῶν τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ μικροῦ δωματίου φωτισομένους ὑπὸ τῆς λυχνίας, καὶ συνοψίζων ἐν διανοίᾳ τὴν θέσιν αὐτοῦ ὡς οὐδέποτε εἶχε πράξει τόσοσὺν καλῶς ἀπὸ τῆς φυγῆς τῆς Καρολίνας. Μυρία διανοηθεὶς ἄρα μέτρα, εἶχε τέλος σκεφθῆ, ὅτι ὠφελεῖ νὰ ζήσῃ χάριν τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἡ θεὰ τοῦ παιδίου ἐκράτησεν ἐν αὐτῷ τὴν θέλησιν νὰ πολεμήσῃ τὴν νόσον ἣτις ἤρχιζε πάλιν νὰ τὸν ἀπειλῇ. Ἀπὸ εἰκαστεσάρων ὤρων εἶχεν ἐκλέξει τὸ ὀριστικὸν του σχεδίου. Σκοπὸν εἶχε νὰ φέρῃ τὸν Διδιδὲ εἰς τῆς Κ. Ἐθδέρ, ν' ἀφήσῃ εἰς αὐτὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Καρολίαν, νὰ καταλίπῃ τὴν Γαλλίαν ἐπὶ τινὰ χρόνον, ὅπως ἐνθαυρονομήσῃ ἐκ τῆς ἀπουσίας του ἐπανέλθῃ ἐκείνη καὶ κατοικήσῃ παρὰ τῇ ἀδελφῇ της. Μετὰ τινὰς ἑβδομάδας ἡμερίας, ἡ μαρκησία θὰ ἐφορτίζετο ἴσως ἢ θὰ ἐνεπιστεύετο τὸ μυστικὸν της εἰς τὸν δούκα, ὅστις εἶχεν ὀρκισθῆ νὰ τῆς τὸ ἀποσπάσῃ χωρὶς νὰ τὸ ἐνοήσῃ. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀπετύγχανεν ὁ δούξ, ὁ μαρκήσιος δὲν παρηλείπει. Ὅθ' ἐπικνήρησε ἀθορύβως εἰς τὸν κύριον τοῦ Μωβερῆ, ὅπου ἡ μήτηρ του ἐσκόπει νὰ διέλθῃ τὸ θέρους μετὰ τῆς νύμφης της, καὶ ἀφοῦ κατάρθωνε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν Καρολίαν καὶ νὰ ἄρῃ πᾶν ἐμπόδιον, τότε μόνον θὰ καθίστα γνωστὴν τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν Καρολίαν.

Τὸ σπουδαιότατον ἐπομένως ἢ τὸ μᾶλλον ἐπιβέβη ἦτο νὰ ἐξαχθῇ ἡ Καρολίνα τοῦ μυστηριώδους αὐτῆς καταφυγίου. Ὁ μαρκήσιος ὑπέθετε πάντοτε ὅτι ἦτο ἐν Πικρισίαις, ἐντὸς μοναστηρίου. Ἐβόλεπε δὲ ὅτι ἦτο ἠναγκασμένος νὰ μείνῃ ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας ἐν Πολινιάκ, ἵνα βεβαιωθῇ περὶ τῆς θεραπείας τῆς Ροκεβέρτη, πρὶν ἢ τὴν λυπήσῃ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ υἱοῦ του, ἢ δὲ βραδύτης αὐτῆ τὸν ἐτόραττε πλέον παντὸς ἄλλου. Πρὸς διασκέδασιν τῆς ἀνησυχίας του, ἐσυλλογίσθη νὰ γράψῃ εἰς τὴν Κ. Ἐθδέρ, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Καρολίαν, ἵνα ἐτοιμασθῶσιν οὕτω νὰ συγκατακλήσῃ μετὰ τὴν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀναχώρησίντου. Ἐκέρδαινε ἴσως τοιοῦτοτρόπως ὀλίγας ἡμέρας. Ὅθ' ἔστειλε δὲ τὴν ἐπιστολὴν του ἐντὸς τῆς ἡμέρας, διερχόμενος διὰ τοῦ Πουῦ ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς Πολινιάκ.

Τὴν ἰδίαν νὰ γράψῃ ἐκ Λαντριᾷ ἐπένευσεν ἰδίως εἰς αὐτὸν ἢ θεὰ τοῦ μικροῦ γραφείου ἐφ' οὗ ἡ Καρολίνα εἶχεν ἀφήσει τὰς γραφίδας της, ὀλίγην μελανὴν ἐντὸς κυπέλλου, καὶ φύλλα τινὰ χάρτου διεσπαρμένα. Τὰ ἀντικείμενα αὐτά, ἅτινα αὐτομάτως ἐθεώρει ἐφαίνοντο ὡσεὶ προκαλοῦντα αὐτὸν ν' ἀπολουθῆσθ τὴν ἐμπνευσίν του.

Ἡγέρθη ἀθορύβως, ἔθηκε τὴν λυχνίαν ἐπὶ τῆς τραπέζης κ' ἔγραψεν εἰς τὴν Καρολίαν:

» Φίλη μου, ἀδελφῇ μου, μὴ ἐγκαταλείψετε δυστυχῆ, ὅστις ἀπὸ ἐνός ἤδη ἔτους εἰς σὰς ἀνέθηκε τὴν ἐλπίδα τοῦ βίου του. Καρολίνα, μὴ παρενοήσετε τοὺς λόγους μου. Ἐγὼ νὰ σὰς ζητήσω χάριν, τὴν ὅποιαν δὲν δύνασθε νὰ μοῦ ἀρνηθῆτε. Ἀναχωρῶ.

« Ἐγὼ υἱόν, ὅστις δὲν ἔχει μητέρα τὴν ἀγαπῶ περιπαθῶς καὶ σὰς τὸν ἐμπιστεύομαι. Ἐπαυλίθετε!... Ἐγὼ ἀπέρχομαι εἰς Ἀγγλίαν. Δὲν θὰ μὲ ἰδῆτε πλέον ποτὲ, ἂν δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ... ἀλλ' αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον! Πότε ἐφάνη ἀνάξιος τῆς ὑπολήψεώς σας; Καρολίνα...»

Ὁ μαρκήσιος διεκόπη ἀποτόμως. Ἀσήμαντόν τι ἀντικείμενον εἶχε προσβάλει τὸ βλέμμα του. Ὁ κοινὸς χάρτης ἐφ' οὗ ἔγραφε καὶ αἱ σιδηραῖ γραφίδες οὐδὲν εἶχον τὸ περίεργον. Ἀλλὰ μελανὴ τις χάνδρα εὐρίσκειτο ἐπὶ τῆς τραπέζης μετὰ τῆς χειρὸς του καὶ τοῦ μελανοδοχείου, τὸ μικρὸν δὲ αὐτὸ ἀντικείμενον περῆχε κόσμον ὄλον ἀναμνήσεων. Ἦτο κόσμος μελανοῦ γαγάτου πελεκημένου καὶ διατρήτου κατὰ παράδοξον τρόπον. Ἀπετέλει δὲ μέρος βραχιονίου μικρῆς ἀξίας, ὅπερ ἔφερεν ἡ Καρολίνα ἐν Σαβάλ, ἐγνώριζε δὲ αὐτὸς κάλλιστα, διότι ἐσυνείθιζεν ἐκείνη νὰ τὸ ἐκβάλλῃ ὅταν ἔγραφε, ἐνῶ ὁ μαρκήσιος ἐπαίξε μετ' αὐτοῦ συνομιλιῶν. Μυρῆκις τὸ εἶχε ψάσει, ἡμέραν δὲ τινὰ τῷ εἶπεν ἡ Καρολίνα: — Μὴ μοῦ τὸ σπάσετε, εἶνε τὸ μόνον λείψανον τῶν καιμηλιῶν τῆς μητρὸς μου! — Τὸ ἐθεώρησε τότε μετὰ σεβασμοῦ καὶ τὸ ἐκράτησε μετ' ἀγάπης εἰς τὰς χεῖρας του. Καθ' ἣν στιγμὴν κατέλιπε τὸ μικρὸν της δωμάτιον ἡ Καρολίνα, ἐθραυσεν ἐν τῇ βίξ της τὸ βραχιόνιον κ' ἔσπευσε μὲν νὰ συναθροίσῃ τοὺς κόκκους του ἀλλ' ἐμεινεν εἰς.

Ἡ μέλαινα ἐκείνη χάνδρα συνετάραξε πᾶσας τὰς ιδέας τοῦ μαρκησίου. Διατί ὅμως ὅλη του ἐκείνη ἡ σκέψις; Οἱ πελεκητοὶ αὐτοὶ γαγάται ἦσαν ἴσως προϊόντα τῆς ἐγγυρίου βιομηχανίας ἐν τούτοις ἐμεινεν ἀκίνητος, κ' ἐδυθίσθη εἰς νέους διαλογισμούς. Ἀνέπνευσε μετ' ὀλίγον καὶ ἀνηρώτησε τὸ ἀρίστον ἄρωμα, ὅπερ ἐπλήρου τὸ δωμάτιον.

Ἐθεώρησε πανταχοῦ, χωρὶς νὰ κινήθῃ. Ἀλλ' οὐδὲν ὑπῆρχεν, οὔτ' ἐπὶ τῶν τοίχων, οὔτε εἰς τὴν τραπέζαν, οὔτ' ἐπὶ τῆς ἐστίας. Ἐτέλος εἶδεν ἐντὸς αὐτῆς τεμάχια χάρτου ἡμίκαυστα. Ἐκυψε πρὸς τὴν σποδόν, ἠρέυνησε καὶ εὔρε τεμάχιον ἐπιγραφῆς, σῶζον δύο μόνας συλλαβάς. Ἡ μὲν

χειρόγραφος, ἦτο ἡ τελευταία τῆς λέξεως Λαντριάν, ἡ δὲ, A M, ἀπετέλει μέρος τῆς σφραγίδος τοῦ ταχυδρομείου. Ἦτο δὲ αὕτη ἡ τοῦ ταχυδρομείου τῆς Ἑτάμπης. Τὸ γράψιμον ἦτο τῆς K. Ἐθέρ, οὐδεμία πλέον ἀμφιβολία. Ἡ Καρλόττα ἦτο ἡ Καρλόλινα, καὶ δὲν εἶχεν ἴσως ἀναχωρήσει, . . . ἦτο ἴσως ἐτι ἐντὸς τῆς οἰκίας.

[Ἔπεται συνέχεια]

Ἡ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΚΑΛΟΝΗΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἰταλοῦ Paolo Mantegazza)

(Συνέχεια· ἴσ. σελ. 428.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Τὸ περιθωράκιον (μπουστος).

Ἐπὶ πρὸς νεάνιδα. — Μὴ φέρες περιθωράκιον ἐμὴ μόνον ὅταν γείνης γυνή· φέρε αὐτὸ πάντοτε πολὺ πλατὺ ἔστω τοῦτο φίλος ὑποβαστάζων, ὅχι ἐχθρὸς πολιορκῶν τὸ σῶμά σου, ἄλλως ἡ ὑγεία σου σπουδαίως θέλει ἀπειληθῆ, δυνατὸν δὲ καὶ ν' ἀποθάνῃς. — Ἡ νεανίς θέλει σὲ ἀπαντήσῃ γελῶσα. — *Θέλω ν' ἀποθάνω, ἀλλὰ ν' ἀποθάνω ὡραία.* — Καὶ ἴσως προσθέσῃ ἄδουσα, ὅτι ἔλεγέ ποτε κομψή τις γυνή, αἰσθανομένη ἐαυτὴν πολὺ τοῦ βασιλείως ἀνωτέραν.

Il régné au milieu de sa cour ;
Je fais bien mieux, sans diadème ;
Je régné sur le roi lui-même ;
Rien n'est joli comme l' amour.

«Βασιλεύει ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς του. Ἄλλ' ἄνευ διαδήματος ἐγὼ ποῶ τι πλεῖστον, βασιλεύω καὶ ἐπὶ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ. Οὐδὲν τοῦ ἔρωτος θελκτικώτερον.»

Καὶ ὁ Σολομῶν ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ Parny μεταφραζόμενος εἶπε καὶ αὐτός.

Pour la femme la plus coquette,
Régner est le nec plus ultra ;
L' ambition est satisfaite,
Quand elle arrive jusque là.

«Διὰ τὴν πλέον φιλάρεσκον γυναῖκα, τὸ βασιλεύειν εἶναι ἡ ὑπερτάτη ἐπιθυμία τῆς ἡ φιλοδοξία τῆς ἐκορέσθη, ὅτε ἔφθασεν εἰς τοῦτο.» (1)

Ἄλλ' ἐγὼ θέλω ἀφήσῃ τὴν νεάνιδα ἄδουσαν, καὶ τὸν Σολομῶντα κηρύττοντα καὶ θέλω εἶπει :
Θυσιάσατε λοιπὸν τὴν ὑγείαν εἰς τὴν καλλοσύνην, ἀποθάνετε θύματα τῆς φιλαρεσκείας· ἀλλὰ μὴ φέρετε τὸ στενὸν περιθωράκιον, διότι τοῦτο

(1) Parny, Γάλλος ποιητὴς (1753-1814).

καθιστᾷ ἄσχημον τὸ σῶμα, διότι φθείρει τὰς ἐκλεκτοτέρας καλλονὰς τοῦ στήθους, διότι φέρει προῶς εἰς τὸ γῆρας τὴν ποιούσαν χρῆσιν αὐτοῦ γυναῖκα. Τόσαι εἶνε αἱ βλάβαι, τὰς ὁποίας τὸ περιθωράκιον ἐπιφέρει εἰς τὸ σῶμα τῆς Εὐσας, ὥστε ὁ ἰατρὸς συγκρίνων τὸ σῶμα γυναικὸς, ὅπως ἐπλασεν αὐτὸ ὁ Θεός, πρὸς τὸ σῶμα ἄλλης γυναικὸς ὅπως παρεμόρφωσεν αὐτὸ ἡ δάπτρια καὶ ὁ συρμός, δικαίως ἤθελεν ἐπαναλάβῃ στενάζων τοὺς μισανθρώπους τοῦ Rousseau τούτους λόγους :

«Πᾶν τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τῶν χειρῶν τῆς φύσεως εἶνε ὡραῖον. Πᾶν τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων χειρῶν ἐκφυλίζεται.»

Αἱ νεανίδες, αἰτῆνες θέλουσιν ἀκούσει τὰς περὶ τοῦ περιθωρακίου συμβουλὰς μου, θέλουσιν ἔχει ἀμοιβὴν νὰ ψάλλωσιν ἐν χορῷ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῆς ζωῆς των τοὺς ὡραίους τούτους στίχους :

Aux regards en vain je dérobe
De mon sein le double trésor ;
Toujours sa rondeur indocile
Repousse le voile inutile.

«Ἐἰς τοὺς ὀφθαλμούς μάνην ἀποκρύπτω τοῦ στήθους μου τὸν διπλοῦν θησαυρόν. Πάντοτε ἡ ἀνυπότακτος στρογγυλότης του ἀποκρούει καλυπτραν ἀνωφελῆ.»

Τὸ περιθωράκιον δίδει πάντοτε διεύθυνσιν παρὰ φύσιν εἰς τοὺς μαστούς, ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῆς γαστρὸς τὴν ἐπιχάριτον αὐτῆς κομπυλότητα, καὶ μακρύνει ἡ γελώως πως τὸν θώρακα. Αἱ ὡραϊότεραι τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀμερικῆς γυναῖκες δὲν φέρουσι οὔτε περιθωράκιον οὔτε φασκιάν, ἢ φέρουσι ταῦτα πολὺ ἐλαφρὰ καὶ πλατέα, ἔχουσι δὲ σῶματα λαμπρὰ, τὰ ὁποία ἤθελεν φθονήσῃ πλεῖστα τῶν κυριῶν μας μὲ τὸ σφηκοειδὲς περιθωράκιον των. Γαλλικὴ τις προφορὰ λέγει μετὰ σατυρικῆς δηκτικότητος :

«Τὸ περιθωράκιον ἐπεροήθη ὅπως ὑποβαστάζῃ τοὺς ἀδυνάτους, ἀντικαθιστᾷ τὰ ἀπόντα, καὶ ἐπαναφέρει τὰ ἀπαιλούμενα.»

Παραβάλλατε τὰς ἀπὸ τῆς φύσεως ληφθείσας εἰκόνας δύο θωράκων, τὸν μὲν φυσικόν, τὸν δὲ παραμορφωθέντα ἐκ τῆς συνήθους χρήσεως λίαν στενοῦ περιθωρακίου.

Πλεῖστοι ἰατροὶ ἠνοῖξαν πτώματα γυναικῶν, αἰτῆνες εἶχον φέρε στενὰ περιθωράκια, καὶ αἰτῆνες εἶχον ἀποθάνει σχεδὸν ὅλοι εἰς ἡλικίαν εἰσέτι ἀκμαίαν. «Ὅλοι αὐταὶ αἱ γυναῖκες ἐπαρουσίαζον μεγάλας παρεκτροπὰς τῶν σπλάγγων. Τὸ ἦπαρ ἦτο κεκλιμένον πρὸς τὰ κάτω καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ πυλωρὸς. Καὶ ὁ στόμαχος ἐφαίνετο σάκκος σχεδὸν κἀθετος.»

Ἰδοὺ κάτωθι τὸ κατὰ τοῦ περιθωρακίου κατηγορητήριον, εἰς τὸ ὁποῖον θέλω προσθέσῃ τὴν ἀσθενῆ φωνὴν μου ὕστερον ἀπὸ τὰς ἰσχυροτάτας ἐκείνας τῶν Platner, Vinslow, Van Swieten,

Camper, Soemering, Buffon, Rousseau, Comte, Reveillé-Parise, Fleury καὶ τῶν ἄλλων.

Τὸ περιθωράκιον ἐμποδίζει τὰς ἐλευθέρως κινήσεις τῶν μυῶν τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ἐξ οὗ ταῦτα ἐκασθενοῦσι καὶ γίνονται ἀτροφικά. Παρακωλύει τὴν ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν τοῦ θώρακος, ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ οἶκος τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύμονος, καὶ συνεπῶς τὰ ἐν αὐτῷ τῷ θώρακι σπλάγγνα παρεκκλινουσιν.

Ὁ Comte ὑπολογίζει, ὅτι ἐὰν γυνὴ καλῶς ἐσχηματισμένη καὶ ὑγιᾶς εἰσάγῃ δι' ἐκάστης εἰσπνοῆς εἴκοσι κυβικούς δακτύλους ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ὅταν εἶνε ἐγκλεισμένη ἐν τῇ θήκῃ πολὺ στενοῦ περιθωρακίου, εἰσάγει μόνον δεκαπέντε κυβικούς δακτύλους ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Τοῦτο συνάδει πρὸς ἕτερον εὐγλωττότατον γεγονός, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐν δεδομένῳ χρόνῳ εἰσάγει 390 κυβικούς δακτύλους ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ὅταν εἶνε ὅλος γυμνός, εἰσάγει μόνον 130 ὅταν εἶνε ἐσκεπασμένος μὲ ἐνδύματα πολὺ στενά.

Λοιπὸν, Κυρίαί καὶ Δισποινίδες, ὅταν ἀναπνέωμεν κακῶς, τότε δὲν ἔχομεν ὄρεξιν, κακῶς γυνεύομεν, κατασκευάζομεν δὲ κακὸν αἷμα. Ὅταν ἀναπνέωμεν κακῶς, εἴμεθα ἀδύνατοι, δὲν δυνάμεθα νὰ μεταδώσωμεν ἰσχυρὰν ζωὴν εἰς ἄλλα ὄντα. Ὅταν κακῶς ἀναπνέωμεν, εἴμεθα ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς φθίσεως.

Ἡ ἱστορία τοῦ περιθωρακίου εἶνε παλαιὰ ὅσον καὶ ἡ τῆς γυναικείας ματαιότητος. Καὶ αὐταὶ αἱ ἀρχαῖαι Ἑλληνίδες καὶ Ῥωμαῖαι ἐποίουν χρῆσιν ζωνῶν καὶ ἐπιδέσμων ὅπως συγκρατῶσι τοὺς μαστούς, ἢ ὅπως καθιστῶσι τὸ σῶμα κομψότερον, καὶ ὁ Ὀβίδιος ἐδίδεν εἰς τὰς γυναῖκας τῆς ἐποχῆς του τὴν ἐξῆς συμβουλὴν περὶ τῆς περιβολῆς αὐτῶν :

Inflatum circa fascias pectus eat.

Στρογγύλον περὶ τὴν ζώνην τὸ στήθος ἔστω.

Ἡ ἀνισότης τῶν ὤμων διωροῦτο διὰ μικρῶν ὑποκεφαλαίων καλουμένων ἀναλεγκτιδῶν, καὶ ἡ γαστήρ ἐπιέζετο δι' ἄλλων μηχανημάτων χρησιμεύοντων καὶ εἰς τοὺς γέροντας, ὅπως ὑποβαστάζωσι τὸ καταπεποιημένον καὶ ἀσθενὲς σῶμα. Διὸ ὁ ἱστορικὸς Καπιτωλῖνος, ἐκθίτων τὰ περὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀντωνίνου λέγει :

«Ἐπειδὴ ἦτο μακρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ γέρον καὶ κεκυφωμένος, περιεζωννύετο διὰ λεπτῶν σαυθῶν ἐπὶ τοῦ στήθους ταπειμέναν, ὅπως ὑποβαστάζηται ἔρθιος.»

Κατὰ τῶν ἀπατηλῶν τούτων μέσων καὶ κατὰ τῶν θωράκων τούτων διεμαρτύροντο ὅμως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ ἰατροὶ καὶ οἱ φιλόσοφοι, ἀνεγέλωσαν δ' αὐτὰ οἱ ποιηταί. Εὐρίσκομεν δὲ παρὰ τῷ Γαληνῷ τὰς ἐξῆς σκίψεις, αἰτῆνες φαίνονται ὡσεὶ χθὲς γραφῆσαι ὑπὸ συγχρόνου ὑγιεινολόγου.

ΤΟΜΟΣ Κ'. — 1885

νονται ὡσεὶ χθὲς γραφῆσαι ὑπὸ συγχρόνου ὑγιεινολόγου.

Κατὰ τὸν Γαληνόν, οἱ νεανία τῆς ἐποχῆς του ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ εὐρύνωσι τὰ στήθια αὐτῶν ἔφερον ἐπιδέσμους τινὰς περισφιγγόντας ἰσχυρῶς τὸ στήθος καὶ τοὺς ὤμους αὐτῶν. Οὕτως δ' ἀνίστου τῆς πίεσεως, ὁ μὲν θώραξ φέρεται πρὸς τὰ ἐμπρός, ἡ δὲ σπονδυλικὴ στήλη σκολιούται. Συμβαίνει δ' ἐνίοτε ἡ ῥάχις νὰ κάμπτεται καὶ νὰ φέρεται πρὸς τὸ ἐν ἢ πρὸς τὸ ἕτερον τῶν πλαγίων μερῶν. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν εἰς τῶν ὤμων ὑψοῦται, προέχει καὶ γίνεται μεγαλύτερος, ἐνῶ ὁ ἕτερος κατέρχεται καὶ μικρύνεται.

Ἄλλ' οἱ νεώτεροι ἐμελλον νὰ ὑπερβῶσι τοὺς ἀρχαίους κατὰ τὴν τέχνην τῆς παραμορφώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου σκελετοῦ, τὰ δὲ σιδηρόσφρακτα περιθωράκια, καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Αἰκατερίνης τῆς ἐκ Μεδίκων ἐπινοηθέντα ἐξ ὁσῶν τῆς φαλαίτης περιθωράκια ὑπῆρξαν οἱ ἀξιοὶ πρόδρομοι τῶν σήμερον ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐν γρήσει περιθωρακίων, τῶν κατασκευασμένων ἐκ στερεοῦ πανίου, ἐν τῷ ὁποίῳ εἶνε συνεξέταμμένοι ὀβελοὶ φαλαίτηνοι, χαλύβιδνοι καὶ ξυλῖνοι.

Λοιπὸν μὴ πράξετε ποτὲ τὸ ἐγκλημα νὰ ἐπιθέσατε τὸ περιθωράκιον εἰς τὰς θυγατέρας σας πρὸ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ὅταν δ' ἡ γυνὴ γείνη ἤδη γυνή, ἄς μὴ φέρῃ ποτὲ τοιοῦτον, ἀλλὰ ἄς ποιῇ χρῆσιν ἐπιδέσμου ἐλαφρῶς συνεξέταμμένου καὶ περιέχοντος ὀλίγας καὶ λεπτοτάτας βράβδους. Καὶ ὅταν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον φέρετε τὸ περιθωράκιον, πάλιν ἀφαιρέσατέ το κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐγκυμοσύνης, κατασκευάζετε δὲ αὐτὸ πάντοτε ἄνευ μεταλλῶν ὀβελῶν, ἄνευ ἐπωμιδίων. Ἐν συνάφῃ, ἔστω τὸ περιθωράκιον ἐνδύμα ὑποβαστάζων καὶ ὄχι συνθλίβων τὸ σῶμα.

Ἐὰν δὲ τυχὸν ὑπάρχῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἀνὴρ φέρων περιθωράκιον, τὸν τοιοῦτον ἡ πρώτη γυνή, ἢ τις ἤθελεν αἰσθανθῆ ὑπὸ τὴν ἀφῆν τῶν δακτύλων τῆς τὸν ὀπισθὸν τοῦτον τοῦ εὐνόχου, ἄς τὸν καταγγείλῃ εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ ἄς ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ εἰς τὸ Καπιτωλίον μὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν :

Ἄνδρι μὴ δῶτι ἀνδρὶ αἱ ἐκδικούμεναι γυναῖκες ἀνέθηκαν.

ΠΕΡΙΣΚΕΛΙΔΕΣ

Αἱ περισκελίδες ἐκατηγορήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους καὶ ὑπὸ πολλῶν νεωτέρων ἰατρῶν, ἐν οἷς ὁ Ἀδριανὸς Lalemant καὶ ὁ Faust, οἵτινες ἀπέδωκαν εἰς τὰς περισκελίδας κατηγορίας τόσον σοβαρὰς, ὥστε ἐὰν ἦσαν ἀληθεῖς ἔπρεπε νὰ καταδικασθῶσιν αὐταὶ εἰς θάνατον πάραυτα, ἀπρακτικῶς, ἄνευ διαδικασίας, δικηγόρων καὶ ἐνόρκων.

Αί περισκελίδες δὲν πρέπει νὰ ἦνε πολὺ πλα-
τεῖαι, διότι τότε δὲν υποβαστάζουσι τοὺς ἄδυ-
νάτους, ἀλλ' οὕτε πολὺ στεναί, διότι στενοχω-
ροῦσι τοὺς εὐκόλως στενοχωρούμενους. Γνωρίζετε
δὲ, ὅτι πρέπει νὰ ἐλεῶμεν τοὺς ἄδυνατούς καὶ
τοὺς πιεζομένους, διότι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βραχίλια
τῶν οὐρανῶν.

Στενὴ περισκελίς ἔχει ἄλλως πλεῖστα ἀτοπή-
ματα, διότι ἀσκιεῖ ἐπὶ τῶν μυῶν καὶ ἐπὶ τῶν
αιμοφόρων ἀγγείων πιέσεις ἐπικινδύνους. Δὲν
δυναίμεθα ν' ἀνυποβασθῶμεν ἕνευ φρίκης τὰς πε-
ρισκελίδας τῶν πτερόων ἡμῶν τὰς καλουμένας
culloles, εἰς τὰς ὁποίας εἰσέρχονται οὗτοι ὡς ἐν
ἐχθρικῷ φρουρίῳ διὰ τῆς βοήθειας πολλῶν συμ-
μάχων καὶ μετὰ κόπου καὶ μόχθου.

Ἐὰν ἤλπιζον, ὅτι ἡδυνάμην νὰ πολεμήσω
κατὰ τῶν βαπτῶν καὶ κατὰ τοῦ συρμού, οὐς
ἀναγνωρίζω ἀνωτέρους μου, θὰ εἶς ἔλεγον νὰ φέ-
ρετε πάντοτε περισκελίδας ἐξ ἐρίου, καὶ κατὰ τὸ
θέρος ἀκόμη. (1)

Ἐὰν μεταχειρίζεσθε ἀορτήρας (bretelles),
μὴ περισφιγγετε αὐτάς πολὺ. Ἐὰν ἦσθε ἀσθμα-
τικός ἢ ἐὰν ἔχετε τὸ στήθος ἀδύνατον, μὴ φέ-
ρετε ποτὲ αὐτάς, διότι πάντοτε ἀσκούσι πιέσιν
ἐπιβλαβῆ ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους.
Οὐδέποτε ποιεῖτε χρῆσιν κορτηρῶν διὰ τὰ παι-
διὰ, ἀλλὰ προσχερτάτε τὰς μικρὰς περισκε-
λίδας τῶν εἰς τὸν χιτωνίσκον αὐτῶν.

Οὐδέποτε ποιεῖτε χρῆσιν ὑποποδίων, ὅ,τι δὴ-
ποτε καὶ ἐν λέγῃ ὁ συρμός, ὅστις πιστὸς εἰς τὰς

(1) Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν περισκελίδων τῶν καλουμένων cul-
loles ἔφερον παρ' ἡμῶν μόνοι οἱ ἐκ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν
τῆς Ἑσπερίας καὶ τινῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους.
Ὁ ἀρχαιότερος τύπος τῆς περισκελίδος εἶνε ἡ μακρὰ καὶ πλα-
τεῖα περισκελίς, ἣτις ἦτον ἐν χρῆσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις
Πέρσας, καὶ τὴν ὅποιαν ὁ Ξενοφῶν ἀποκαλεῖ ἀνακρυβίδα.
Ἐπεκρίθη δὲ καὶ καθ' ἑλθὼν τὴν μεσαιωνικὴν Ἑσπερίαν,
ἰδίᾳ κατὰ τοὺς αἰῶνας 13ον καὶ 17ον. Εἰς τὸν τύπον τοῦτον
ἀνήκουσιν αἱ βράκαι τῶν ἡμετέρων νησιωτῶν. Ἐπὶ τοῦ
προκειμένου παρέχοντες ἀναγιγνώσκοντες ἡμῶν τὸ εἶδος ἀ-
νεύροτον :

Ναύρχος τις Γάλλος καὶ ὁ ὑπασπιστὴς αὐτοῦ εὐρισκό-
μενοι ἐν τῷ ἐν Σαλαμίνι μεγάρῳ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ναυ-
στόλου εἰς ἐπισκεψὴν παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ πλοίαρχῳ Ἀν-
δρέᾳ Μισούλῃ, παρεκέρθη ἐν τινὶ τῶν αἰθουσῶν ὄρασαν ἐπὶ
τοῦ τοίχου ἀνηρημένην χαλκογραφίαν τοῦ μεγάλου ναυάρ-
χου Μισούλη. Τοῦ Γάλλου ναυάρχου ἐκφράσαντος ὅχι εὐ-
λόγως τὴν ἀπορίαν του, ὅτι τοιοῦτος ἐπιφανὴς ναύρχος
ἔφερε τόσον πλατεῖα βράκαι, ὁ πλοίαρχος Μισούλης τῷ
ἐκπροσώπῳ αὐτοσπειγμῆ τὴν χαλκογραφίαν δύο ἐνδύων
Γάλλων ναυάρχων τοῦ Duquesne καὶ τοῦ Jean Bart, πε-
ρόντων βράκαι πλατεῖας μάλιστα τῶν τοῦ ἡμετέρου με-
γάλου θαλασσοῦ.—Πελοπόννησος, εἶπεν ὁ πλοίαρχος Μισού-
λης ἀποπεινούμενος πρὸς τὸν Γάλλον ναύρχον, ὅτι δύναται
τις νὰ ἦνε διακερτῆς ναύρχος καίτοι φέρον πλατεῖας βρά-
και.—Οἱ εἶνοι ἀνωματικοὶ ἐξελεμῆσαν τὴν ἐτοιμότητα τοῦ
Ἑλλήνος εὐπικρῆδου, ὅστις ἐκτότε ἀνήρτησε τὰς χαλκογραφίας
τῶν δύο Γάλλων θαλασσιῶν ἐν δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τῆς
εἰσόδου τοῦ ἐνδύου πέπου του. Ἐὐεὶχ διηγῆθη ὁ ἀειμνήστος
πλοίαρχος πρὸς βασιλὸν φίλων, οὓς ἐφοσάμενοι ἐν Σαλαμίνι
μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀεροπροσόνης καὶ χάριτος ὄλλγας
ἡμέρας πρὸ τοῦ ἀειοβηγήσου θανάτου του.

ἰδιοτροπίας του, ὅτε μὲν ἐγκαταλείπει αὐτά, ὅτε
δὲ τὰ ἀγαπᾷ. Τὰ ὑποπόδια ἀνέχονται τὴν πίε-
σιν τὴν προερχομένην ὑπὸ τῶν κορτηρῶν ἐπὶ
τῶν ὤμων, καὶ τηροῦντα τὴν περισκελίδα τετα-
μένην κωλύουν τὰς ἐλευθέρως κινήσεις τοῦ σώ-
ματος.

Ποιεῖτε χρῆσιν ἐσωδράκων, ἀκόμη καὶ κατὰ
τὸ θέρος. Εἶνε τοῦτο σημαίνον καὶ εὐλαβὲς κάλυμμα
προσπίζον τὸ δέρμα ἀπὸ τὰς προστριβὰς τῆς
περισκελίδος καὶ προσέτι ἀπὸ τὰς βιαίας μετα-
βολὰς τῆς ἀτμοσφαιρας. Συνιστᾷ τὴν χρῆσιν
τοῦ ἐσωδράκου παρὰ πολὺ εἰς τὸν ἐργάτην, καὶ
εἰς αὐτὸν τὸν χωρικὸν ἐὰν θέλῃ νὰ ἦνε ἀνώτερος
τῶν βοῶν του. Ἐὰ ἐσωδράκα δύνανται νὰ ἦνε
ἐκ λινού τοῦ θέρος, ἐξ ἐριούχου τὸν χειμῶνα, καὶ
ἐκ βαμβυκακεροῦ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον. Ἄς
ἔχωσι δ' ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρους ἐπιδέσμούς.
Ἐπὶ τῶσαν δι' οὗτοι ἐλαστικοί.

Τὰ ἐνδύματα τῆς ἐποχῆς μας δὲν εἶνε μὲν
καλλιτεχνικά, ἀλλ' εἶνε εὐχρηστοὶ καὶ ἐπιτρέ-
πουσι τὴν ἐλευθερίαν τῶν κινήσεων.

Προτιμάτε ἀντὶ τοῦ μανδύου τὸ ἐπικνωφόριον
διότι τοῦτο ἀρτίνει πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὰς κινή-
σεις, δὲν καταδικάζει τοὺς βραχίονας εἰς βεβια-
σμένην κίνησιν, καὶ περιβάλλει τὸ σῶμα χω-
ρὶς νὰ περισφιγγῇ αὐτό. Τὸν χειμῶνα καὶ μάλ-
ιστα ὅταν ταξιδεύετε, φέρετε τὴν καλύπτραν
τῆς κεφαλῆς (capuchon), διότι εἶνε πολὺ χρῆ-
σιμος κατὰ τῶν ψυχράσεων.

Ἐὰ χειρόνια ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα νὰ δια-
τηρῶσι τὴν ἀδρότητα τῆς ἀφῆς καὶ νὰ προσπι-
ζῶσι τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ ψύχους καὶ κατὰ τοῦ
κρύστου τοῦ ἡλίου. Δὲν πρέπει νὰ μεταχειρι-
ζώμεθα χειρόνια πολὺ στενά. Παρ' ἡμῶν σπα-
νια εἶνε ἡ χρῆσις τῶν χειροκτιῶν, ἰδίᾳ δὲ δὲν
φέρουσι αὐτὰ ἐκείνοι, οἵτινες πρὸ πάντων ἔπρεπε
νὰ τὰ φέρωσιν, δηλαδὴ οἱ καλλιτέχναι καὶ οἱ
λεπτοῦργοι, ὅπως διατηρῶσι τὴν ἐλαστικότητα
καὶ τὴν ἀδρότητα τῆς χειρός, τοῦ εὐγενεστάτου
τούτου ἐργαλείου. Ἡ ὑγιεινὴ, ἡ φιλοκαλία, ἡ
καλλιτεχνία καὶ ἡ καλὴ ἀγωγή, ἐπιβάλλουσι νὰ
φέρωμεν χειρόνια.

Περιπόδια (κάλτσας) εἰς τὰ κλίματά μας
ἔπρεπε νὰ φέρωμεν μάλλινα ἐπὶ ἕξ μῆνας τοῦ
ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἔτος οἱ ἀδύνατοι καὶ
οἱ ρευματιῶντες. Αἱ κυρίαί, αἱ μὴ ἀνεχόμεναι νὰ
ἐπιδειξώσιν ἄσχημον πόδα, ἄς φέρωσι κατάσαρ-
κα μὲν λεπτὰ μάλλινα περιπόδια, ἐπ' αὐτῶν δὲ
λεπτότατα μεταξωτὰ ἢ βαμβυκακρά, συνδυά-
ζουσαι οὕτω τὴν ὑγιεινὴν καὶ τὴν φιλαρέσκειαν.
Οἱ καλτσόδετα δέον νὰ ἦνε ἐλαστικοί, καὶ νὰ
περισφιγγῶσι χαλαρῶς. Εἶδον πολλάκις ὠρτίας
κνήμας παραμορφωθείσας καὶ αὐλκακωθείσας διὰ
τῶν σφιγκτῶν δεσμῶν τοῦ καλτσόδετου, καὶ
συχνάκις ἀρκεῖ τούτο ὅπως προκαλέσῃ κηρούς
(varices).

Χάριν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπροπέρας ἀλλάσατε
καθ' ἐκάστην περιπόδια. Ἐὰν ἀπὸ οικονομίαν δὲν
ποιήτε τούτο, ἐνθυμηθήτε ὅτι ὑπάρχουσι ὀικο-
νομίαι μεγάλας ζημιούσαι.

Αἱ γυναῖκες εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῶν μεταχει-
ρίζονται ὑφάσματα λεπτότατα, ἀλλὰ πολλαπλα-
σιάζουσι τὰς πτυχὰς οὕτως, ὥστε τὰ ἐν αὐταῖς
συγκεντρούμενα στρώματα ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος
προσπίζουσι τὸ εὐγενεστάτον αὐτῶν δέρμα ἀπὸ
τὰς βιαίας θωπείας τοῦ ἀνέμου καὶ ἀπὸ τὰ ψυ-
χη. Αἱ γυναῖκες ἄς ἐνθυμῶνται πάντοτε, ὅτι προ-
τιμότερον εἶνε ἐὰν μηδέποτε φέρωσι φόρεμα με-
ταξωτόν, ἀλλ' ἔχωσι τὰ ἐσωτερικὰ ἐνδύματα
καθαρά, ὅτι μυρία βλάβματα ζητοῦσι νὰ διείδω-
σιν ὑπὸ τὴν ἐξωτερικὴν περιβολὴν τὴν στυλνῶ-
τητα τῆς ἐσωτερικῆς ἐνδυμασίας τῶν, καὶ ὅτι
συμφέρι εἰς αὐτάς νὰ συνεισφέρωσι μᾶλλον εἰς
τὴν πλύντηριαν ἢ εἰς τὸν ἔμπορον.

Τὰ πολὺ ἀνοικτὰ εἰς τὸ στήθος γυναικῆ ἐν-
δύματα εἶνε πολλὰκις ἐπικινδύνα, καὶ συχνάκις
γίνονται αἰτίαι κυνάγγης, λαρυγγίτιδος, βρογχί-
τιδος καὶ διαφόρων παθήσεων τοῦ πνεύμονος.

[Ἐπεται τὸ τέλος].

ΠΑΠΠΟΣ ΚΑΙ ΕΓΓΟΝΟΣ

Ἐπολείπονται εἰσέτι ἀγνοιστάι τινες ἀγνω-
στοὶ καὶ βακένδυτοι ὡς πρόσφυγες ἢ ἐξόριστοι
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὅπερ ἀπληθεύωσαν· μόνον
ὅταν ἀποθνήσκουσι μανθάνομεν ὅτι ἔζων. Κῆπου
κῆπου ἀκούομεν ὅτι ἐν τινὶ πολίχνῳ τῆς Ἑλλά-
δος ἡ ὄρεινῃ χωρίῳ γέρον ἀνδραγαθήσας ἐν
ἐνδόξῳ πολιορκίᾳ ἢ τραυματισθεὶς ἐν ἡρωικῇ
ναυμαχίᾳ ἀπέθανε, δηλαδὴ μετῆλλαξε τάφον
καλυφθεὶς ὑπὸ τοῦ χώματος, ἐν ᾧ, τὴν πιστὴν
φουστάνελλον ἐνδεδυμένος σάβανον, πρὸ πολλοῦ
ἦτο ἐπ' αὐτοῦ τεθαμμένος, καὶ ληθμονημέ-
νος... Ὁ θάνατος τῶν ἐσχάτων, τῶν ἐρρυτιδω-
μένων τούτων λειψάνων τοῦ Ἀγῶνος ὁμοιά-
ζει πρὸς τὴν πτώσιν τῶν τελευταίων κατα-
βρωτῶν καὶ χορταριασμένων ἐπάλλεων καταρ-
εῦσαντος φρουρίου ἄλλων χρόνων, πλήρους ποτὲ
ἡρωικῶν παραστημάτων καὶ κλαγγῆς ὄπλων
καὶ χρεμετισμῶν ἵππων...

* *

Εἰς τῶν ἀγωνιστῶν τούτων, ὁ καπετᾶν
Σκιζε, ἔζη ἐν τῷ χωρίῳ Α* τῆς Μακεδονίας. Γεν-
ναίως πολεμήσας ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη, ἔχυσεν ἀντ' τὴν
Στερεάν καὶ τὴν Πελοπόννησον τὸ αἷμα αὐτοῦ,
ἀλλ' ἐκ τῶν χαινουσῶν πληγῶν δὲν ἐξῆλθεν ἡ
ψυχὴ του· πολλάκις ἀπέθι ἀνοικτὴ ἡ θύρα τοῦ
κλωβίου ἀλλὰ τὸ πτηνὸν δὲν ἀπάτη. Ἐζῆσε δὲ

μέχρι βαθείος γήρατος ἐπὶ τοῦ γενεθλίου χώ-
ματος ὅπου μετέβη μετὰ τὸ πέρας τῆς Ἑσπα-
ναστάσεως, ἐλπίζων ὅτι μετ' ὀλίγον ἢ Ἑλλάς
ἐκτεινοῦσα τὰ σύνορά της, ὡς μητρικούς βραχι-
ονας, ἐμελλε νὰ σφίξῃ καὶ τὸ χωρίον του μετὰ
στοργῆς ἐν τῇ ἀγκάλῃ της.

Τὸ μετ' ὀλίγον ἐκεῖνο διήρκεσεν ἡμῶν αἰῶνα
καὶ διαρκεῖ εἰσέτι...

Ἐν τούτοις ὁ καπετᾶν Σκιζε μετ' ἑλθὼν τὴν
πικρὰν διάψευσιν τῶν ἐλπίδων του παρέμεινε
ἀντὶ τοῦ Ἀγῶνος· δὲν ἀπέβαλε τὰ σκεῖρα αὐτοῦ
ὡς οὐδὲ τὴν βραχίονα φουστάνελλον καὶ τὴν
φέρμελην· ὁ σιδήρεος διατηρεῖ τὸν τύπον ἐν
ἐλασθε σφυρηλατηθείς· ὁ χρόνος μόνον σκυ-
ρίαν ἀφίνει ἐπ' αὐτοῦ· ἐν δὲ τῇ Μεγάλῃ Ἑσπα-
ναστάσει ἡ φλογερὰ αὐτοῦ ψυχὴ εἶχε σφυρηλα-
τηθῆ ἰσχυρῶς πρὸς ἡρωισμόν καὶ αὐταπάρησιν
καὶ περιφρόνησιν παντὸς κινδύνου ὑπὲρ τῆς πα-
τρίδος· νεώτερος ὢν ἔδραμεν ἐνθους εἰς Καλαμ-
πάκην καὶ Κρήτην· ἀλλ' ἤδη ἐπῆλθεν ἡ σκυ-
ρία τοῦ γήρατος, ἡ διαβιβρωσσοῦσα τὰ σώματα...

Ἐσπεραν τινὰ καπιζῶν ἱγγύς τοῦ παραθύρου
τὸ ταμποῦκι του εἶχεν ἐστραμμένους τοὺς γε-
ροντικούς ὀφθαλμούς του πρὸς πλατεῖαν ὁδόν,
ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ χωρίου μέσῳ δύο γηλόφων
πρὸς τοὺς ἀγρούς ἔχουσαν συγχρόνως δ' ἡερο-
ἄτο συντόνας, τὰς τὰ ὠτα αὐτοῦ βοηθοὺς τῶν
ὀμμάτων ἀφῆνης ἀκούει κρότον πετάλων·
μετ' ὅσας δὲ ταχύτητας δύναται κατέρχεται εἰς
τὴν θύραν ὅπου μετ' ὀλίγον φθάνουσι ἐν καλ-
πασμῷ τρεῖς ἵπποι. Ὁ εἰς τῶν ἀναβατῶν αὐτῶν
εἶνε ὁ Πολυζώης, ὁ ἐγγονος τοῦ καπετᾶν Σκιζε,
ἐπιστρέφων εἰς τὸ χωρίον μετὰ ἕξ ἔτη, καθ' ἃ
ἐξεπαιδεύετο ἐν Ἀθήναις καὶ ἐσπούδασε τὴν Ια-
τρικὴν· εἶνε κομψὸς νέος, μαύρην φορῶν ἐνδυμα-
σίαν καὶ καστόρινον πῖλον, γλυκεῖαν καὶ νοή-
μονα ἔχων φυσιογνωμίαν.

Ὁ ἄλλος χωρικοῦ φορῶν στολήν, σαλβά-
ριον, πλατεῖαν ζώνην, φέσιον, εἶνε ἀγαγιάτης
καὶ λαθῶν τοὺς χαλινούς περιάγει τοὺς τρεῖς
καθίδρους ἵππους, ὧν ὁ τρίτος φέρει τὰς σκευὰς
τοῦ νεαροῦ Ιατροῦ.

Μόλις κατήλθε τοῦ ἵππου ὁ νέος εὐρέθη ἐν
τῇ ἀγκάλῃ τῆς μητρὸς, ἣτις τὸν ἀσπάζεται μὲ
δίψαν στοργῆς ἕξ ἐτῶν παρατηροῦσα δ' αὐτὸν
δι' ὀφθαλμῶν δακρυβρέκτων συγκρίνει τὸ ἀπελ-
θὸν παιδίον, ὅπερ ἀνεπόλει, καθ' ἐκάστην, βτε εἴλει-
πεν ἐν τῇ ζενηταίᾳ, πρὸς τὸν ἐπανελθόντα νέον
καὶ μονολογεῖ ἐν μέσῳ τῶν συναβροισθέντων γει-
τόνων: αἰ πόσο ὀμόρφονε! πόσο ἀψήλωσε! τὸ
μαλλιά του ἀπὸ ξανθὰ ἐμαύρισαν! ἔφυγ' ἀμού-
σταχο παιδί καὶ γύρισε πηληκαίρι... νὰ τὸ
χαρῶ!...

Ἄλλ' ὁ Καπετᾶν Σκιζε σφόδρα ἀνυπομονῶν
ἤρπασε τὸν νέον ἐκ τῆς μητρὸς, ὥσει τὸν διεπιλο-
νεῖται πρὸς αὐτήν, καὶ τὸν ἐσφιξε μὲ τοὺς τρέ-
μοντας βραχίονάς του, ἡ δὲ πολυθρόνῃ καὶ ῥισσῇ

μορφή του πάππου απέτελει εξαισίαν αντίθετον προς την ανθηράν και βλαστήν του εγγόνου...

Είτα εισήλθον εις τον οίκον, έδραμον οι συγγενείς και ο γέρον άπεχωρίσθη του νέου.

Βαθεία συγκίνησης κατείχε τον Καπετάν Σιαζν. εκάπνιζεν άκαταπαύτως το τσιμπούκι του, στρήρων διά των δυσκάμπτων δακτύλων τον λευκόν αυτού μύστακα.

Είχε έν σχέδιον.

Δι' ο μύλις απέσπασε τον νέον από τα φιλήματα και τους ένστερνωμούς των οικείων, είπεν εις αυτόν διά σοβαρού τόνου φωνής:

— Πολυζώη, έλα μαζί μου, έχω να σου μιλήσω.

Εισήλθον εις δωμάτιόν τι, και κλεισθείσης τής θύρας εκάθησαν επί του μανταριού. Ο πάπος προσηλών άτενώς το βλέμμα του επί του εγγόνου, τώ είπε διά συγκεκριμένης φωνής, άνευ προλόγου, άνευ μεταβάσεως, ύπεικων εις την ανάγκην να εκφράση άμέσως ό τι πρό πολλού απέπνιγεν αυτόν μή εύρισκον διεξοδον:

— Όντας βρόντηξε το πρώτο τουφέκι τής λευθεριάς, παιδί μου, με το πρώτο βόλι που έπεσε μια φωνή ακούσθηκε με λαχτάρα: «Και 'ς την Πόλι να δώση ο Άγιος ο Θεός!» 'ς ταις κλεισούραις και 'ς ταις σπηλαις, όταν κοιμώμασθαι λαβωμένοι, την Πόλι έβλέπαμε 'ς τόνειρό μας, την Πόλι που πέθανε ο Κωνσταντίνος ο Παλαιολόγος για την Πίστι και γ' α την Πατρίδα. Όντας έβαλαν τα σύνορα θαρρέψαμε πως ήταν έτσι προσωρινά κι' άπαντέχαμε ώρα με την ώρα να πάμε να λειτουργηθούμε 'ς την Άγια Σοφία. ύστερα πήγε ο βασιλιάς 'ς τ' Ανάπλι. μ'α πολλοί καπετανέιοι δέν άποφάσιζαν να κτίσουν σπίτι... — Τι το θέλομε κ' έδω κ' εκεί!... έλεγαν έπρόσμεναν να κτίσουν μια για πάντα κοντά 'ς το βασιλικό παλάτι, 'ς το Βυζάντιο...

Για μ'ας τότε ήτανε σιμά ή Πόλι μ'α τώρα σαν ναφυγε άπ' τον τόπο της, πήγε μακριά, χάθηκε 'ς την άκρη τούρανοϋ, οι μιναρέδες τής σμίξαν με τα σύννεφα... Η Ελλάδα δέν έχει πειά δύναμι να θέλη την Πόλι... σαν εγώ που δέν 'μπορώ πλειά να δρασκελήσω βράχους; έγέρασε ή Ελλάδα, και οι γέροι δέν μεγαλώνουν, ζαρόνουν. Η Μεγάλη Ελλάδα τής Χάρτας του Ρήγα έμεινε όση την έκαναν τότε, σαν το νάννο που μνήσκει όσος γεννηθή. μεγάλωσε, θα πής, μια σταλιά. μ'α τί το όφελος; το Γένος έστένεψε από παντού. άλλαι παίανουν άπ' έδω, άλλαι άρπάζουν από κει. μονάχα έμεις έχομε τα χέρια 'ς ταις τσέπαις μας. πρώτα κυττάζαμε 'μπρός, μακριά. τώρα κυττάζομε 'πίσω σαν να μ'ας κυνηγ'ε κανένας, κ' έμεις άπ' το φόβο μας, φεύγοντας, έρριξαμε χάρμου τα τουφέκια μας και ταις πα-

λάσκαις μας: την τιμή μας και ταις ελπίδαις μας, και φθάσαμε 'ς τα σύνορα. Δέν λαχταρούμε πειά για τίποτε παρά πέρα... Ο Θεός να δώση να μ'ην μπούμε και παρά μέσα... Η Πόλι! μ'α φορά ήτανε άρνηστής τής Πατρίδας όποιος δέν την συλλογιόντανε. σήμερα π'άρουν για τρελλό όποιον την συλλογιέται. Άχ! πάει, την έχασαμε... Χάσαμε και την Θράκη, σε λίγο θα χάσωμε και την Μακεδονία. γιατί τον καιρό που κοιμώμασθαι έμεις, εξύπνησε ένας άλλος... οι Βούργαροι αυτοί που όντας έμεις πεθαίναμε για την λευθεριά αυτοί ζούσαν νύχτα μέρα με τα ζώα, και για να 'μοιάζουμε μ' αυτά φορούν ως τώρα 'ς την β'αχι το τουκάρι τους και μυρίζουν άχοϋρα... Οι Βούργαροι, που ως τα χθές χόρευαν σαν άρκούδες 'ς τους δρόμους και χτυπούσαν κάτω τα καλπάκια τους για μια πεντάρα, που τή λευθεριά τους δέν την πήραν με τ'έρματά τους, μόνε τους την έδωκαν 'σαν έλεημοσύνη που πετούν σε διακονία, αυτοί ζητούν να μ'ας την πάρουν τή Μακεδονία, αυτοί θέλουν να μ'ας κάμουν Βουργάρους!...

Την στιγμήν εκείνην ή θύρα του δωματίου ήνοιχθη βιαίως και εισώρμησεν ή μήτηρ.

— Μπαμπά, δόσε μου το παιδί μου! να το ξεμολογήσης το πήρες άμα ήλθε από τα ξένα; έξη χρόνια μού έλειπε, το λαχταρώ το παιδί μου!...

Ο γέρον έρριψε κερανοσόλον βλέμμα επί τής θυγατρός του, άλλ' αυτή είκυκεν έπ'ός του δωματίου τον υιόν της, όστις έξηλθεν, άνευ αντίστασεως, άφεις τον πάππον μόνον.

Ο νέος ήτο σύννοος, άνήσυχος. εκείνη ή εξαψις ύφ' ης έτρεμον τα χείλη του πάππου, εκείνη ή εκφρασίς των οφθαλμών άφ'ών διά του αντίχειρος απέμασσε τ' ανυθρούσκοντα δάκρυα, ο τρομάδης τής φωνής του τόνος, όλα ήσαν παράδοξα... Άληθώς τί ήθελε να τώ είπη ο γέρον; Πριν άναπαύση την βαρείαν κεφαλήν του ο νέος πλήρη είσέτι εκ των λευκών εκ κόνας οδών, άξ' υπό τον φλογερόν καύσωνα, το μονότονον των τεττίγων άκούων τερέτισμα διήλθεν επί του ήππου του, προς τί τώ έξεφώνησε το λογίδριον εκείνο;

Άλλά μετ' όλίγον ένώπιον του κιβωτίου κλίνων, τα ιατρικά αυτού βιβλία και τα χειρουργικά εργαλεία διευθετών, άνεμνήσθη των βάθρων του Παναπιστημιού, έφ' ού άνέπλαττε τα όνειρα του μέλλοντος, τής μακρής μελέτης εν τώ φοιτητικώ δωματίω κεκλεισμένων των πρασίνων παραθύρων, τής συγκινητικής ήμέρας των εξετάσεων, ότε μετ' του συντρόφου του εκάθίσθησαν ένώπιον των καθηγητών ως κατηγορούμενοι του αυτού εγκλήματος, τής χαρμωμένου διδακτορικής άνακηρύξεως, του συμποσίου, όπερ προσήνεγεν εις τους συρρίψαντας φίλους, και των πρακτικών τής επαύριον σκέψεων. Ίδου, έφθασεν εις το τέρας των πόθων του, ν' άποκατασταθή εν τώ χωρίω του, ν' άποκτήση πελατεϊαν εν τή επαρχία, ν' άνα-

λάβη την διεύθυνσιν των άγρών και άμπελών των, άφ' ού ο μ'έν πατήρ του απέθανε ο δέ πάπος του έτοιμάζεται ν' άποθάνη, να νυμφευθή πλουσιαν κληρονόμον, να σχετισθή με τους Τούρκους διοικητάς, να γείνη άζ'α και δημογέρον... Την αύτάρκειαν αυτού ούδεμία έπιστημονική ή κοινωνική φιλοδοξία διαταράττει. Άσμένιος εγκλείει εκαυτόν εις στενόν όρίζοντα. Έπίστε μόνον τους σχολιούς δρόμους των άθροΰδων συναικίων διεργόμενος ο ιατρός του χωρίου ως όπτασιαν θ' άνακαλή τας μαρμαροκτιστους και βομβούσας Άθηνάς...

Έκ του κιβωτίου εξέγαγεν εφημερίδας τινάς άθηναϊκάς, άς οέλων ν' άπασχολήση τον πάππον και δώση άλλην τροπήν εις το πνεύμα του, έστειλε προς αυτόν. ούτος δέ φορέσας τα διάπτρά του ήρξατο μετ' ένδιαφέροντος άναγνώσκων τας έξ' Άθηνών ειδήσεις, ότε κατά σύμπτωσιν το βλέμμα του έπεσεν επί άρβυδίου έγοντος ως τίτλον: Τό έν Φιλιππουπόλει έπεισοδιον.

Άπό των πρώτων γραμμών άνετριχίασε εν τώ άρθρω έκείνω έλέγετο ότι ή ελληνική σημαία έξυβρίσθη, έξεσχίσθη, ήτμασθη υπό των Βουλγάρων. εις εκάστην όδυνήραν λέξιν τώ έφαινετο ότι βόταλον κατεφέρετο κατά τής λευκής κεφαλής του. Συνέθλιψε μετ' άγανακτήσεως την εφημερίδα εν τή πλατεία έρρυτιδωμένη παλάμη του. Έπνίγεται. έλεγε άνάγκην άέρος, άνέβη εις το δωμάτιόν του. «Ο! ή σημαία ήτις εκυμάτισεν επί τώσων τουρκικών φρουρίων, ήτις έδέξατο το ύστατον βλέμμα τώσων εκπνευσάντων ήρώων, ή πετυργίασα ύπερ των Καραϊσκάκη και τον Κολοκοτρώνη ως πτερωτόν σύμβολον νίκης, ή σημαία των Έλλήνων έμ'άνθη υπό των Βουλγάρων!...

Ο Καπετάν Σιαζν δέν κατέθη να δειπνήση την έσπέραν εκείνην. δέν άνήψεν ούτε φως εν τώ δωματίω του. κάτωθεν ήκούετο το βρυχ β'αδισμά του. ή μήτηρ του νέου άνελθούσα άκροποδητεί διεκρινεν εν τή σκοτία το άνημμένον ταμπούκιον, όπερ εκ τής άδικιάκου φεγγοβολίας έφένετο ότι πυρετωδώς έρρόφα ο γέρον, και ήκουσε βαθύν, εκ των σπλάγγων του, άναστεναγμόν...

Την επαύριον, λιαν πρωί, ο πάπος εκήτησε τον εγγονον. Είχε διέλθει φοβεράν νύχτα. Τό καταβεβλημένον υπό των συγκινήσεων σώμα του είχε παραδοθή εις βαρύν ύπνον, άλλ' ή τεταραγμένη ψυχή του ειργάζετο, και συμπληρούσα την όδυνήραν πραγματικότητα έδημιούργησε περι το προσκεφάλαιον του γέροντος το όνειρον τούτο:

Ήμέραν τινά αφνης ή Μακεδονία έγινετο βουλγαρική. Βούλγαροι χωροφύλακες έσυραν εκτός των εκκλησιών τους Έλληνας ιερείς. Έκλεισαν όλα τα ελληνικά σχολεία, έξέσχισαν όλα τα ελληνικά βιβλία. έφυλάζον πάντα διμιλούντα ελληνιστί: έξω εν τή όδω έγυμνάζοντο βούλγα-

ροι στρατιώται. έλεγε έκδοθη διάταγμα οι Μακεδόνες να φορέσουν καλπάκι, να μεταθούν εις προσκύνησιν του βουλγάρου διοικητού, να παραδώσουν τα όπλα των.

— Καπετάν Σιαζ. Έλληνα, έπίονησε προς αυτόν ο βούλγαρος βοηλάτης του χωρίου άναρρηθείς εις άξιωματικόν, παράδοσε τ' έρματά σου κ' έλα να προσκυνήσης...

Άλλά του Καπετάν Σιαζ το γιαταγάκι, όπερ τασάκι έκοκκίνισεν από άχνίζον αιμα μπέηδων και το βροντερόν καρποφύλι όπερ τώ είχεν δωρήσει ο Βότσαρης, δέν ήξευραν πως παραδίδονται...

Ο άγωνιστής εκρήμασεν εκ τής κλίμακος τον βούλγαρον, όστις επανήλθε μετ' άλλον συρφετόν όδηγών στρατιωτών εισήλασαν εις τον οίκον άλλάζοντες, άλλ' ο Καπετάν Σιαζς ξιφήρης ώρμησεν έναντίον αυτών πλήττων, φονεύων...

Τότε εξύπνησε. άλλ' δέν ήδυνήθη πλέον να κλείση τα όμματα μέχρι πρωίας. ήγήρη τής κλίνης. έμονολόγει σφιγγων τους γρόνθους, ήπείλει, ύβριζε τους Βουλγάρους: ή αύγή ήφεν αυτόν διασκελιζοντα μεγαλαίς βήμασι το δωμάτιον.

Ότε ο νέος ιατρός προσελθών είδεν αυτόν τόσον άγριον:

— Παππού, τί έχεις; άνέκραξε μετ' άκρος άνησυχίας.

Άλλ' ο γέρον θεις την βαρείαν αυτού χείρα επί του ώμου του νέου είπε:

— Η Μακεδονία κινδυνεύει... οι Βούργαροι δουλεύουν κρυφά κρυφά 'σαν κλέφταις που χαλούν την νύχτα το αύλακι του γέιτονα για ν' άρπαξουν το ξένο χωραφι. πρέπει να τή γλυτώσωμε, παιδί μου, Πολυζώη μου, την Μακεδονία μας... για αυτό σ' έπερίμενα με τέτοια λαχτάρα τόσα χρόνια...

— Τι να κάνω; είπεν ο νέος μη έννοών εισέτι.

— Να π'ας να κηρύξης την Ελλάδα, άπ' άκρη 'ς άκρη τής Μακεδονίας, να παρής χωριά και καλύβια. ό,τι έκανε ο Ρήγας για μια Μεγάλη Ελλάδα, να το κάνης συ για την Μακεδονία... το χ'ωμα έχει την εθνικότητα. πάχουν ή κηρύξαις, και πήγαινε, να κάνης ελληνικαίς καρδιαίς... Μ'α να προσέχης παιδί μου να μη σε νουώσουν, να κάνης τάχα έμπόριο, κι' όπου π'ας για να παζαρεύης να μιλάς με τρόπο για την Ελλάδα. Άίντε, πήγαινε, με την εύχή μου, Πολυζώη μου...

Ο νέος έμεινε ένός, εκπλήκτους οφθαλμούς προσηλών επί του πάππου.

— Και θα πεθάνω με ήσυχία, εξηκολούθησεν ο γέρον, σαν ξέρω πως έν' ελληνική γη ο τάφος μου. γιατί σαν είνε βουργάρικη μού φαίνεται πως θα κάβεται σαν μολόδι πάνω 'ς τα στήθια μου... Άίντε, έλα να σε φιλήσω, να σου δώσω την εύχή μου και τρέχα...

— Τι λ'ες παππού! είπεν επί τέλους ο νέος.

— Να π'ας! να π'ας! δέν έχομαι καιρό να χ'αίνομε! είπεν ο καπετάν Σιαζς έντόνως.

— Μά παππού, τὸ σκέφθηκες καλὰ αὐτὸ ποῦ μού λές; . . .

— Ναί, ἀνεφώνησε βροντωδῶς, τὸ σκέφθηκες. ἔξη χρόνια τώρα τὸ συλλογιόμαί, μέρα καὶ ὕκτα κάθε ὥρα, κάθε λεπτό. . . ἀίντε, φύγε. . . ἀκόμη στέκεσαι; . . .

Καὶ ἀγανακτῶν διὰ τὸν δισταγμὸν τοῦ νέου ὤθει αὐτὸν διὰ τῶν βραχιόνων του ν' ἀπέλθῃ, νὰ περιπλανηθῇ εἰς ἕρη καὶ φάραγγας νὰ κακουχηθῇ, νὰ κινδυνεύσῃ, ν' ἀποθάνῃ ἴσως ὑπὲρ τῆς Πατρίδος.

— Μά στάσου, παππού, εἶπεν ὁ νέος θωπευτικῶς ὡς πρὸς πάσχοντα, προσπαθῶν ν' ἀπαλλαγῇ τῶν ὠθήσεων ἐκείνων, στάσου νὰ τὸ συλλογισθῶμε καλλίτερα. . .

— Τι; ἀνεθόησε φοβερῶς ὁ πάππος. Ἡ Μακεδονία χάνεται καὶ σύ μού λές, στάσου; ἂν τί ξεφυλισμένο αἷμα ἔχεις μὲς 'ς ταῖς φλέβαις σου! γὰ ἄνοιξε τὰ στήθια σου νὰ σοῦ βανῶ τὴν καρδίαν μου, γὰ ἴδω μὲς μου τὴ νηότη σου νὰ πάγω γῶνας ἀπὸ μᾶς πρέπει νὰ πάγω. . . Ἐ ἀκούς;

Καὶ μετὰ βραχέϊαν σιγὴν ἐπανέλαθε βαθίως στενάζων, ὡσεὶ ἐμονολόγει:

— Ἄχ! καταρραμμένα χρόνια ποῦ παίρνετε κορμιὰ λεβέντικα σὺν κυπαρίσσια καὶ τὰ σκεθρόνετε, καὶ τὰ κάνετε νὰ μυρίζουν χῶμα. . . ἄχ, καυμένα νηάτα! νάμουν παληκάρι τώρα ἐγώ, ὅλ' ἄπερα μονάχος μου τὰ μονοπάτια καὶ ὅλα πῆγαινα. . . μὰ ποῦ τῶξερε ὁ Θεὸς πῶς δὲ ὅλα βρίσκωνται σήμερα ἀνθρώποι γὰ νὰ μᾶς κἀνῃ ἐμᾶς τοὺς παλαιούς γιὰ δύο τρεῖς γενεαῖς. . . Καυμένη Ἑλλάδα! . . .

Ὁ νέος ἱατρὸς βλέπων αὐξάνουσαν τὴν ἔξαρσιν τοῦ πάππου,

— Παππού, πέσε 'ς τὸ στρώμα σου νὰ ἡσυχάσῃς,

— Νὰ ἡσυχάσω! δὲν θὰ ἡσυχάσω ἂν δὲν πᾶς, εἶπε, βιαίως σείων τὸν βραχίονα τοῦ νέου πρέπει νὰ πᾶς, θέλεις δὲν θέλεις! σὲ προστάζω! . .

— Ἄ! μὰ αὐτὸ εἶνε βάσανο εἶπεν ὁ νέος ἀπολέσας πλέον τὴν ὑπομονὴν του· πρέπει νὰ τελειώσῃ μιά γιὰ πάντα αὐτὴ ἡ ἱστορία· δὲν πάγω· δὲν εἶνε δική μου δουλειὰ νὰ σώσω τὴν Μακεδονία. . . εἶμαι γιατρός ἐγώ, ἄφησέ με νὰ κἀνω τὴν ἱατρική μου! δὲν εἶμαι τρελλὸς νὰ πάγω νὰ μὲ πετσοκόψουν γιὰ τοὺς Μακεδόνας σου· γιατί, σοῦ τὸ λέγω φανερά, εἶνε μονομανία αὐτὸ ποῦ θέλεις, εἶνε τρέλλα.

— Τι; τρέλλα! ἐθρυχήθη ὁ πάππος· καὶ σύ τρέλλα τὸ θαρρεῖς αἶ! ἀρνηστὴ τῆς Πατρίδος. . . φύγε ἀπὸ μπρός μου! . . σὲ διώχνω ἀπὸ τὸ σπίτι μου! . . νὰ μὴ σὲ ἴδω ἔξω μάτια μου! . . φύ. . .

Καὶ τρέμων, μακιδῶδες ὤθει ἐκτὸς τῆς θύρας τὸν ἔγγονον.

Ἄλλ' αἴφνης κατελήθη ὑπὸ σκοτοδίνης, ἡ γλῶσσά του ἐδέθη, ἐκλονήθη ὡς οἰνοδαρῆς. . . Τὸ αἷμα τῆς καρδίας του ἐπλημύρηνε τὸν ἐγ-

κεφάλον του καὶ κατέπεσε μεγαλωστὶ κερυνοβόλως ἀπόπληκτος.

Ὅταν βαθύρριζα ἐκσπῶνται δένδρα συναφαιροῦσι τὸ χῶμα ἐν ᾧ ἦσαν βεβουλημένα. Ὁ βαθὺς πόθος τοῦ γέροντος ἀγωνιστοῦ βιαίως ἐκσπασθεῖς συνεξερρίξωσε τὴν ὑπαρξίν του. . .

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΗΣ.

ΤΟ ΛΟΓΙΚΟΝ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ

Ἔχουσι λογικὸν οἱ κύνες; Τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὑπέβαλον εἰς ἑαυτὸν ἀναγνοὺς ἐσχάτως ὅτι κύων τις παρουσιάσθη εἰς τι νοσοκομεῖον ἐπιθεῖν κύων τὸν πόδα του, τὸν ὅποιον εἶχε συντρίψει ἄμαξια.

Οἱ φρονούντες ὅτι μόνος ὁ ἄνθρωπος κατέχει εἰς ὕψιστον βαθμὸν τὸ δῶρον τοῦ λογικοῦ θέλουσι μοὶ ἀποκριθῆ ἀρνητικῶς, πρὸς μεγάλην τῶν εὐχαριστησιν. Ἐν τούτοις συντονωτέρως τις σκέψις ἴσως καθοδηγῇ αὐτοὺς εἰς ἕτεραν ἀπόφασιν. Ἐὰν κατ' ἐμὲ θέλω ἀπαντήσῃ ἀμέσως καὶ καταφικτικῶς εἰς τὴν θεθεῖσαν ἐρώτησιν, διότι ἂν οἱ κύνες δὲν κατέχουσι τὴν δύναμιν τοῦ λογικοῦ, ἀλλ' ἔχουσι καὶ τὸ δῶρον τοῦ συνάπτειν ἰδέας, ὅπερ δὴ ηγεῖ εἰς τὸ αὐτὸ τέλος. Τὴν ἰδιότητα ταύτην πολλοὶ θέλουσι ἀποδώσει εἰς τὸ ἄνθρωπον, ἀλλὰ δὲν συμφωνῶ με τὴν γνώμην των. Τὰ ἀκόλουθα ληφθέντα τυχαίως μεταξὺ μυρίων παραδειγμάτων ὁμοίως ἐλπίζω ὅτι θέλουσι ἀποδείξει τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου.

Α'.—Πρὸ τινων ἐτῶν εὐρισκόμην μεθ' ἐνὸς τῶν μαθητῶν μου ἐντὸς τινος γραφείου, ὅτε μέγας τις μαῦρος κύων ἦλθεν ὄπισθεν ἐμοῦ, προσέτριψε τὸ βύχχος του ἐπὶ τῆς χειρὸς μου, με ἠτένισε δι' ὀφθαλμῶν νοσημόνων σείων τὴν οὐρὰν καὶ τέλος ἔθηκε τὸν πόδα του ἐντὸς τῆς χειρὸς μου. Τότε παρατηρήσας τὸν κύνα: «Τί ζητεῖς ἀπὸ ἐμὲ, γέρο μου;» τῷ λέγω θωπευτικῶς. Αἴφνης ἐπιστραφεὶς ὁ μαθητὴς μου: «Δὲν ἀναγνωρίζετε, κύριε, μοὶ λέγει, τὸν σκύλον; εἶνε αὐτὸς τοῦ ὁποίου εἶχον συντρίψει τὸν πόδα τόσον φρικτὰ πρὸ ὀλίγου καιροῦ, καὶ τοῦ ἐπεριποιήθητε ὁ ἴδιος τὴν πληγὴν.» Ταχεῖα ἐξέτασις μοὶ ἀπέδειξε τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος. Ὅταν δὲ κύψας ἐθώπευσαν τὴν κεφαλὴν του, τὸ ὠραῖον ζῶον ἀνεχώρησεν μετὰ σημείων ὕψιστης χαρᾶς πρὸς τὸν κύριόν του, ὅστις ἴστατο ἀπωτέρω προσθιλέπων ἡμᾶς μετ' ἐκπλήξεως.

Β'.—Πρὸ δύο ἐτῶν ἐθεράπευον κατὰ τὸ θέρος ἕνα ὑπερμεγέθη κύνα, ὅστις ὑπέφερον ἀπὸ ρευματισμὸν κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὠμοπλάτην. Ὁ κύων ἠσθάνετο δεινούς πόνους. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς δευτέρας ἐπισκέψεώς μου ὁ ἴδιος ἐτοποθεῖται τὸ πάσχον μέλος ἐπὶ ἀντικειμένου τινὸς ὁμοιοῦδος εἰς τὸ

πὸν ὡστε νὰ δύναμαι ἀνέτως νὰ τὸ ἐξετάζω. Τὸν ἀκόλουθον χειμῶνα οἱ ρευματισμοὶ ἐπανελήθησαν, καὶ ὁσάκις ἐπεσκεπτόμην τὸν ἀσθενῆ μου, ἐφρόντιζε νὰ μοὶ ἐπιδεικνύῃ τὴν πάσχουσαν ὠμοπλάτην, ὡς ἔπραττε καὶ πρότερον. Τὴν πρώτην φορὰν κατ' ἦν ἐπανεῖδον αὐτὸν δὲν με ἀνεγνώρισεν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τὸν μέγαν ἐπενδύτην μου καὶ με ὑπεδέχθη ἡκιστα φιλικῶς· ἀλλ' ὡς ἐξεδήθη αὐτοῦ, πάραυτα με ἀνεγνώρισεν, μοὶ ἐπαδαφίλευσε μυρίας θωπείας καὶ ἐπανέλαθε τὴν συνήθη θέσιν πρὸς ἱατρικὴν ἐξέτασιν.

Γ'.—Ἐπίσης ἕτερος κύων τῆς Νέας Γῆς ἐπασχεν ἐξ ὀδονθῆρας νόσου ἐπὶ τῆς καλίας. Πρὸς εὐχαρῆ ἐπὶ τοῦ πάσχοντος μέρους ἐπίθειεν τῆς ἀλοιφῆς, τὴν ὁποίαν εἶχον διορίσει, ἐξήπλουν αὐτὸν ὑπτιον με τοὺς τέσσαρας πόδας πρὸς τὴν ἄνω. Μετὰ δύο ἢ τρεῖς προπαθείας ὁ κύων ἐλάμβανε μόνος τὴν στάσιν ταύτην, ὁσάκις με προσέθιπεν ἐρχόμενος καὶ κρατοῦντα τὴν ἀλοιφήν, μολοντί ἢ ἐντρίψις τῷ ἐπροξένοι ἰσχυρὸν ἄλγος.

Δ'.—Ὁ κύων, περὶ οὗ θὰ διαλάβω ἡδὴ, ἠνωχλεῖτο καὶ οὗτος ὑπὸ ρευματισμοῦ εἰς ἕνα ἐκ τῶν ποδῶν. Πρὸς ἀνακούφισιν αὐτοῦ διέταξα νὰ τὸν ἐντρίψωσι κατ' ἐσπέραν διὰ τινος φαρμάκου. Μετὰ τὴν πρώτην ἐντρίψιν εὐρίσκων δραστηκὸν τὸ ἱατρικόν, κατεκλίνατο ὁ ἴδιος ἐπὶ τοῦ ἐνὸς πλευροῦ, προκαλῶν οὕτω τὴν περίπληξιν. Ἐσπέραν δὲ τινα, κενωθεῖσης τῆς περιεχομένης τὸ φάρμακον φιάλης, ὁ κύων βλέπων ὅτι δὲν ἐφρόντιζον πλέον περὶ αὐτοῦ, ἐξεδήλωσε τοσοῦτον προφανεὶς τὴν ἐπιθυμίαν του, ὡστε ὁ κύριός του ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ κεινὴν τὴν φιάλην καὶ νὰ ἐντρίψῃ τὸν πόδα τοῦ ζώου, ὡς συνήθως ἔπραττε. Τοῦτο ἐπῆρκεσεν εἰς αὐτὸ καὶ ἐκοιμήθη εὐχαριστημένον.

Ε'.—Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἤμην κύριος ἐνὸς μεγαλοσώμου σκύλου τῆς Νέας Γῆς, τὸν ὅποιον ἐκάλοιν *Friend* (φίλον). Ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἣ κατώκουν συνείθετον κατ' ἐσπέραν νὰ ἐξετάζω τὰς θύρας ἐὰν ἦσαν καλῶς κεκλεισμέναι. Κατ' ὅν χρόνον ἐξετέλουν τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ὁ κύων με ἠκολούθει σοβαρῶς· ἀφοῦ ἐπεθεύρουον τελευταίον τὴν μεγάλην θύραν τῆς οἰκίας, ἐθώπευα τότε τὴν κεφαλὴν τοῦ σκύλου μου, ὅστις με παρετήρει ἐκφραστικῶς, ὡς ἂν ἤθελε νὰ μοὶ εἴπῃ ὅτι ἐφύλαττε τὴν οἰκίαν, καὶ κατεκλίνατο ἐπὶ τῆς φιάθου τῆς ἐσόδου. Ἐτυχε ν' ἀπουσιάσω τῆς οἰκίας μίαν φορὰν. Ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς τῶν παραμενοντῶν ἐν αὐτῇ, ὅτε κατὰ τὴν συνήθη τῆς ἐξετάσεως ὠραν τῶν θυρῶν εἶδον τὸν κύνα νὰ περιέρχεται βραδέως ἀπὸ θύρας εἰς θύραν, ὡς ἂν ἤθελε νὰ ἴδῃ ἂν ἦσαν ἀσφαλῶς κεκλεισμέναι, ἔπειτα δὲ ἀπὸ διωκτικῶν εἰς διωκτικῶν, ἐρευνῶν ἐπιμελῶς τὰ ἐπιπλα καὶ εἰσδύων ὑπὸ τῆς κλίνης, καὶ τέλος νὰ ὑπάγῃ νὰ κοιμηθῇ. Ὅσάκις ἤμην ἀπών, οὐδέποτε παρημέλησε τὴν φροντίδα ταύτην.

ΣΤ'.—Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἠναγκάσθη νὰ ἀπαλλαγῶ τοῦ κυνὸς μου ἕνεκα τῶν κακῶν αὐτοῦ

ἔξω. Ἠγάπα νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν καὶ νὰ περιηγηθῇ εἰς διάφορα μέρη ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως. Συνήθειε νὰ ἐπιβιβάζεται εἰς τὰ ἀτμόπλοια, καὶ ὅταν δὲν τὰ ἐπρόβληνεν, ἐβάδιζε πεζός, ἐπεπέπετο πρὸ πάντων ὠρισμένα μέρη ἐνοούμενα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐπαίξε παρὰ τὴν ἀκτὴν με τὰ παιδία, καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ δρομολογίου ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ ἐν λόγῳ κύων εἶχε διορίσει ἑαυτὸν φύλακα τῆς κοπίνου τῶν ἀκαθαρσιῶν, καὶ δὲν ἐπέτρεπεν εἰς οὐδένα νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖ πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀποφέροντος τὰς ἀκαθαρσίας ἄμαξίου, ἐκτὸς μίης γραίας ἣτις συνείχε νὰ τοῦ δίδῃ κίκαλα. Πρωῖαν τινὰ βλέπει ἐξερχομένην τὴν ἀγαπητὴν αὐτῷ γραίαν κρατοῦσαν εἰς τὴν χεῖρα καλὰθον πρὸς ἐκτέλεσιν θελήματος. Ὁ κύων ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ἀμφορέπων μεταξὺ τῆς ἡθονῆς τὴν ὁποίαν θὰ τῷ παρεῖχε περὶπατος μετὰ τῆς φίλης του καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος ἐνῶ εἶχε τάξει ἑαυτὸν. Ἄλλὰ πάραυτα ἔλυσε τὸ δυσχερὲς ζήτημα λαβὼν τὸ καλὰθον καὶ ἀποθεῖς ὄπισθεν τῆς ἐξώθυρας. Ἡ γραία ἀνέλαθε τὸ καλὰθόν της χωρὶς νὰ τὸ ἐνοήσῃ ὁ κύων· ἀλλὰ μόλις προχώρησεν ἐκείνη ὀλίγα βήματα, ὁ κύων ἐφρίθη κατ' αὐτῆς καὶ τῇ ἤρπασεν αὐτὴς τὸ καλὰθον, ἀλλὰ τὴν φορὰν αὐτὴν, χωρὶς νὰ τὸ κρύψῃ ὄπισθεν τῆς θύρας, τὸ ἀπέθηκεν εὐτόλμως ἀπέναντί του ἐπὶ τοῦ παροῦ τῶν ἀκαθαρσιῶν μέχρις οὗ ἤλθε τὸ ἄμαξιον τότε δὲ παρετήρησε τὴν φίλην του σείων τὴν οὐρὰν ὡς νὰ τῇ ἔλεγε: «Τώρα ἠμπορεῖ νὰ φύγῃς, καὶ τὴν συνώδευσε μετὰ πολλῶν σκιρτημάτων, εὐτυχῆς διότι τοσοῦτον εὐκόλως εἶχε συνδυάσει τὸ καθήκον πρὸς τὸ ἀσθημα.

Ἐκ τοιούτων φαινομένων ἀποδεικνύεται, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅτι οἱ κύνες καθοδηγοῦνται ὑπὸ δυνάμει ἀνωτέρως τοῦ ἄνθρωπου καὶ οὐδένα λόγον ἔχω ἰσχυρὸν ὅπως ἀρνηθῶ εἰς τὸ ζῶον τοῦτο τὸ πρὸς τοῦ λογικοῦ, διὰ τὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοσοῦτον εἶνε ὑπερέφρων.

[Μετὰφρασις].

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΥΦΕΙΣ

Ὁ παρορριζόμενος διὰ τὰς ἀνοησίας ἄλλων δὲν ἐμελέτησεν ἀκόμη ἐπαρκῶς τὰς ἰδικὰς του.

Οἱ ἀδύνατοι εἶνε πάντοτε οἱ ζητοῦντες τὸ ἴσον καὶ τὸ δίκαιον, οἱ δὲ ἰσχυροὶ ἀδιαφοροῦσι.

Ἡ τύχη τὰς μὲν ἀνδρείας ψυχὰς φοβεῖται, συντρίβει δὲ μόνον τὰς ἀσθενεῖς.

Ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὸ νὰ συγχωρῇ πάντα μὲν εἰς ἑαυτὸν, οὐδὲν δὲ εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἡ ἀνοχή μίση ὑβρεως θὰ προκαλέσῃ βεβαίως νέαν κατὰ τοῦ ἀνερχέντος ἀπαξ τὴν πρώτην.

Οἱ ἄνθρωποι πάντες παραβλέπομεν τὰ ἐν χειρὶν ἀγαθὰ, ἵνα ἐπιδιώξωμεν τὰ ἀθέβαια. Ἦ δὲ συμβαίνει ἐν τοσούτῳ; Ἐνῶ οὕτω μαχθούμεν καὶ ταλαιπωρούμεθα, ἐπέρχεται ὁ θάνατος καὶ ἀπάγει ἡμᾶς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ μεγάλη μουσικὴ ἐταιρία (Männergesangverein) τῆς Βιέννης ἀπῆλθεν εἰς Βερολίον, ὅπως δώσει εὐεργετικὰ συναλλία. Οἱ Βιεννοῖσι οἰδοὶ ἐγένοντο αὐτῇ δεκτοὶ μετ' ἀκράτου ἐνθουσιασμοῦ, ὅπερ οὐδὲν ἥλιος παράδοξον, ἐνεκ τῆς τελειότητος καὶ τοῦ θελητήρου τοῦ ἄριστος αὐτῶν. Ἡ ἐταιρία στρατολογεῖ τὰ μέλη τῆς ἐκ πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, συνεισὼσκει ἐπὶ ταῦτ' ἰατροῦς καὶ δικηγόρους, καλλιτέχνιας καὶ ταχνίτας, βιβρίους καὶ ἐργάτας. Ὅπως γαίην τις μέλος, δεῖλται νὰ ἔχη ὡς πρῶτον τὰ ἰσχυρὰ φωνὴν καὶ ἀσφαλὴ μουσικὴν παιδευσιν. Ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸ 1842 ἡ ἐταιρία ἀριθμεῖ σήμερον περὶ τοῦ 300 οἰδοῦς καὶ ἄλλους τόσους ἀντεπιστέλλοντας ἐταίρους. Δὲν ἀποδέλπει δὲ, ὡς ἄλλα τοιαῦτα ἰδρύματα, εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν φωνητικῶν δυσχερειῶν, ἀλλὰ τρέφει μοναδικὸν σκοπὸν τὴν εἰς ἄκρον τελειότητα τοῦ ἄριστος. οὕτω τὰ 300 αὐτῆς μέλη ἄδουσι μετὰ τοιαύτης ἁρμοστικῆς ἀριστείας, ὥστε νομίζει τις βτι αἱ φωναὶ αὐτῶν ἐξέρχονται ἐξ ἑνὸς μόνου λάρυγγος.

Οὐδέποτε ἡ Ἐταιρία ἐτέλεσε δημοσίᾳ συναλλία εἰ μὴ μόνον πρὸς εὐεργετικὸν σκοπὸν ἢ πρὸς τιμὴν μεγάλου τινὸς ἀνδρός. Ὁ ἠρώτος ἀνδρὶας τοῦ Schubert, ὁ κομμῶν τὸ Stadtpark τῆς Βιέννης ἐφέλεται εἰς αὐτῆς τὰ χρήματα. Ὡσαύτως συνετέλεσαν ὑπὲρ τῶν ἀνδριάντων τοῦ Schiller καὶ τοῦ Beethoven, καὶ δὲν ὑπάρχει εὐεργετικὸν καθίδρυμα μὴ δεχόμενον παρ' αὐτῆς ἐτίσιον βοήθημα. Πανταχοῦ ἐθελ ψάλλει, οἱ πτωχοὶ τὴν εὐλογουσί. Ἡ Ἐταιρία ἐπρόκειτο νὰ ἀπέλθῃ καὶ εἰς Παρισίους, ἀλλὰ πολιτικοὶ λόγοι ἐματαιώσαν τὸ σχέδιον τοῦτο, πρὸς ἀτυχίαν τῶν Παρισινῶν, οἵτινες ἀπώλεσαν οὕτω τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσωσι θελκτικὰ τυρολικά, βιεννοῖα, καὶ καρνθικὰ ἄσματα, καὶ τῶν πτωχῶν αὐτῶν. Μολταῦτα ἡ αὐστριακὴ αὐτὴ Ἐταιρία δὲν ἐμποῖται ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Βενετίαν καὶ νὰ ψάλλῃ ἐν αὐτῇ.

Πάντοτε δὲ ταξιδεῖται ἰδίαις δαπάναις κατέχοιμα εἰδικὰ κεφάλαια προωρισμένα εἰς ὁδοιπορικὰ. Ὅταν τὸ ταξιδεῖον εἴη μακρὸν, ἕλαστον τῶν μελῶν καταβάλλει δὲ ἐκ τῶν ὑπολειπόμενων ποσῶν. Ἀρρίκοντο οὕτως εἰς Βερολίον 200 οἰδοὶ, καὶ ἐξετέλεσαν αὐτῇ δύο συναλλίας, τὴν μὲν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου τοῦ Ἐρ. Φρ. Σταυροῦ, τὴν δὲ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως. Ἀπερίγραπτος εἶνε ὁ ἐκρηγνόμενος ἐνθουσιασμός ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν βιεννοζίων καλλιτεχνῶν. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀφίσεώς των ἐπορεύθησαν εἰς Βάβελσπεργ ὅπως ψάλλωσι πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος. Ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ ψάλλωσι ἐν ὑπαίθρῳ, διότι ἔδραχε βροχάτως. Ὅθεν εἰσῆγαγον αὐτοὺς

ἐν μῆ ἀίθουσῃ τοῦ μεγάρου, καὶ ἐκεῖ παρουσιάσθησαν πρὸ τοῦ αὐτοκράτορος, τῆς αὐτοκρατείας καὶ τοῦ πρίγκιπος Φρειδερίκου. Ὁ γηραιὸς μονάρχης περιεφέρετο εὐθύμως ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείας, μετὰ κόπου βαδίζούσης, στηριζομένης ἐπὶ βικηρίας, ἀλλ' ἐν ἀκμῇ πνεύματος διανεμούσης δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐπαίνους. Οἱ οἰδοὶ κατεγχοτεύθησαν τόσον ἐκ τῆς ὑποδοχῆς ἣς ἔτυχον ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ βορρᾶ, ὥστε δὲν γνωρίζουν καλὰ καλὰ ἂν ἡ Βιέννη κατέκτησεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὸ Βερολίον, ἢ αὐτὸ τὴν Βιέννην.

Τὴν πρωτεύουσάν τοῦ ἰταλικῦ βασιλείου ἐπεσκέφθη κατ' αὐτὰς πρεσβεία ἐκ Μαρτίου. Οἱ ἀποτελοῦντες ταύτην, περὶ τοὺς εἴκοσι, κατήκνησαν εἰς ἐν τῶν κυριωτέρων ξενοδοχείων τῆς Ῥώμης, οὗτινος ἡ κυρία πρέσβις βλέπει πρὸς τὸ Corso. Ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς θέας αὐτῶν περιέργεια τῶν κατοίκων τοσούτω ζωηρῶς ἐξήφθη, ὥστε ἐδέησε νὰ ὀργανισθῇ ἰδιαιτέρα φρουρὰ ἐξ αστυνομικῶν κλητῆρων ἵνα ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐνοχλήσεως τῶν ἀδιακρίτων. Ἐσπέραν τινὰ Μαρτίου εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ πρεσβευτοῦ, ἐξελθόντας εἰς περίπατον ἐπὶ τινος πλατείας, ἐνθα ἐπαύνησε μουσικῇ, βαρβάρως περιεκύκλωσαν ἀπωθῶν καὶ καταστενοχωρῶν ὁ ὄχλος. Παρενόθησαν δὲ οἱ κλητῆρες, ὅπως ἀνοίξωσι εἰς αὐτοὺς ἐλε. θέραν διόδον. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ εἰς ἐκ τῶν στρατιωτῶν τῆς πρεσβείας, ὑπὸ κωμικῆς ἐξίφσεως παραφερόμενος, κατέφερε κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὰς πυγμάς, ἐκβάλλων λαρυγγώδεις κραυγὰς, αἵτινες ἐπροξένησαν εἰς τὸ πλῆθος πολλὴν ἰλαρότητα.

Τοῦ πλῆθους ἡ οὐχὶ ἔμφρων περιέργεια ὑπερέβη πᾶν ὄριον οἱ ἀτυχεῖς Ἀφρικανοί, θεωρούμενοι ὡς σκάνια ζῶα, δὲν ἤσαν ἐλεύθεροι νὰ πράξωσι τίποτε ἢ νὰ παρεμβῶσι πού. Ὁ ὄχλος παρεμύνησε πρὸ τοῦ ξενοδοχείου, καὶ ἐψιθύριζε καὶ ἐσίριζεν ἐσάκις ἐδράδονον νὰ ἐμφανισθῶσι εἰς τὸν ἐξώστην. Πλείστοι δὲ τρέγοντες ὅπισθεν τῶν ὑπηρετούντων τοὺς πρέσβεις ὁρακόντων ἐζήτουν νὰ μάθωσι παρ' αὐτῶν ὁποῖου εἶδους φαγητὰ καὶ πίνους πέποντας καὶ σῦκα κατεβρόχιζον οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Μαρτίου.

Ἀλλ' οἱ Μαρτινοὶ ἐδείχθησαν πολὺ τοῦ προσδοκωμένου σοφρότεροι κατὰ τὸ ἐν Ἰταλίᾳ ταξιδεῖον των. Μὲ ἔλην τὴν ἐξαιρετικὴν λαίμαργίαν των διὰ τὰς ὁπίρας καὶ τὰ παγωτὰ ἐπορεύθησαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν στρατιωτικῶν ὀπλοστασίων καὶ ὀχυρωμάτων, παρέστησαν εἰς τοὺς χειρισμοὺς τῶν κανονίων, ἐζήτησαν ἐξηγήσεις περὶ τῶν μηχανισμῶν δι' ὧν μετέφερον αὐτὰ, καὶ προσέτι παντὸς εἶδους πληροφορίας.

Ὁ μὴν τοῦ μέλιτος δὲν διαρκεῖ πάντοτε. Ὁ κ. καὶ ἡ κυρία Ν. διήλθον τὴν ἐσπέρην ταύτην. Καθ' ἐκάστην συνεχεῖς ἔριδες.

— Ἀ, μὰ νὰ σοῦ πῶ, λέγει ἡμέραν τινὰ ἡ Κυρία Ν. μετὰ σοδρὸν λογομαχίαν, ἐὰν ἐξαικολοθῆ; νὰ μοῦ κίμωνε παρανομίας σκηναί, θ' ἀπαυδῶσῃ ἐπὶ τέλους.

— Φθίνει μόνον νὰ μὴ κάμῃς τὸ ἐναντίον, ἀπὴν τῆσεν ὁ σύζυγος.